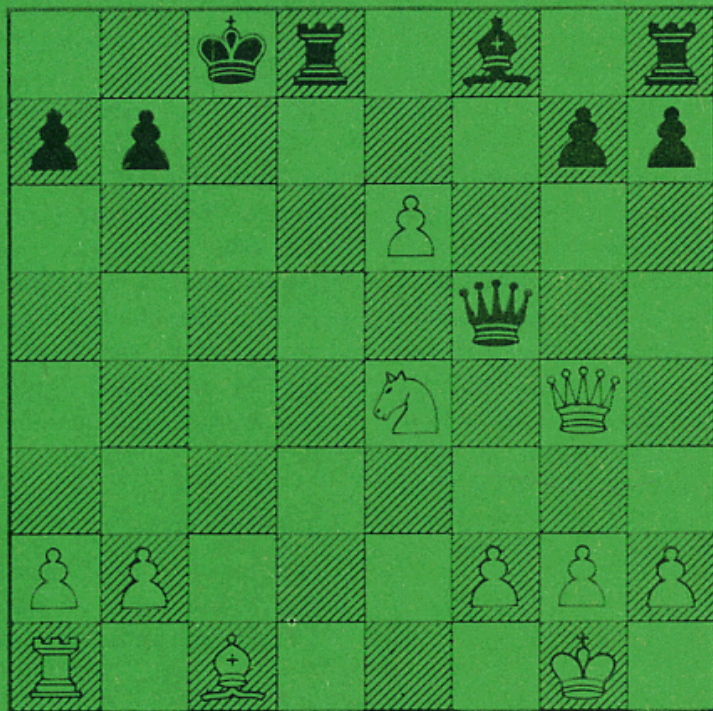

Kr. 4,75 inkl. moms.

SKAK BLADET

udgivet af Dansk Skak Union

HVID TRÆKKER OG VINDER

NOVEMBER 1975 . 71. ÅRGANG . NR.

11

i dette nummer

Dansk Skak Union	282
Danmark rundt	282
<i>Bent Larsen: Milano 75</i>	283
<i>Thorbjørn Rosenlund & Svend Novrup:</i> 6-landskamp i reservernes tegn	289
Kampklubbens turnering aflyst	292
<i>Ole Jakobsen: Turneringen i Bajmok</i>	292
<i>Carsten Høi: Junior-VM 75</i>	293
<i>Jens Enevoldsen: Friederich Sämisch</i>	294
Skoleskak	296
<i>Svend Hamann: Skakspillende</i> datamaskiner	297
Litteratur	300
Problemskak	302
Korrespondanceskak	304
Turneringer	308
Verden rundt	311

PARTIER

Andersson 286 (2) - Bach 294 - Browne 284 - CHESS 4.5 CDC 299 - Damjanovic 293 - Gligoric 285, 287 - Hamann, S. 299 - Honfi 293 (2) - Høi, C. 294 - Iskov, G. 291 - Jakobsen, O. 292 - Johannesen 290 - Karadzic 293 - Karamainen 291 - Karpov 285, 286 - Knezevic 293 - Kristensen, L. 291 - Kølback, J. 290 - Larsen, B. 285 - Ljubojevic 288 - Mariotti 286 - Muir 293 - Portisch 288 - Rosenlund, T. 291 - Schneider 291 - Sigurjonsson 291 - Smejkal 287 - Tal 284 (2), 286 (2) - Tjekov 293 - Unzicker 284, 285 - Vukic 292, 293.

OMSLAGSDIAGRAMMET

se side 291

Stof til nr. 12 skal være redaktøren i hænde senest d. 3. november og til nr. 1 (1976) senest d. 2. december.

dansk skak union

Nye klubber

1. hovedkreds:

Unionen byder Hyrevognsklubben HK 71, skakafd. velkommen. Formand: Eskild Christoffersen, Parkvej 143, st. m.f., 2630 Tåstrup. Spillested: Lindevangs allé 11, Frederiksberg hver tirsdag aften.

Unionen byder Stationsbyens Skakklub i Avedøre (S.S.K.A.) velkommen. Formand: Per Bruun, Rebslagerporten 13, 2650 Hvidovre. Tlf. (01) 49 40 85. Spillested: Karetmagerporten 1 A, Hvidovre, hver tirsdag aften.

Ændringer til klubfortegnelsen

Kartoteksfører:

Willy Lundgreen, Asser Riigsvej 8, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 20 42. - Alle ændringer til klubfortegnelsen skal sendes til denne adresse.

1. hovedkreds:

Blindes Skakklub: Formanden, Knud Klausen, har adresse Ramsingsvej 26, 2 th., 2500 Valby.

2. hovedkreds:

Idestrup Skakklub: Spilledagene ændret til tirsdag.

5. hovedkreds:

Struer Skakklub: Spillestedet ændret til Gim-sing skole.

6. hovedkreds:

Randers Skakklub: Formanden, Sv. Å. Madsen har tlf. nr. (06) 42 16 68.

KFUMs Skakklub, Århus: Spillested ændret til KFUK, Christiansgade 30, 2.

-wl.

Turneringslederkursus

Tilmelding til turneringslederkursus kan nås endnu. Sidste frist er 14. november.

Se omtalen i sidste nr.

danmark rundt

Happy birthday...

Han vandt aldrig et parti, han vandt aldrig en præmie, og han forstod meget lidt af det spil, der blev hans liv. Alligevel nåede han den store top på sit felt.

Fortsættes side 310

SKAKBLADET

Medlemsblad for Dansk Skak Union . November 1975 . Nr. 11 . 71. årgang

Redaktion: Hans Rasmussen

Medarbejdere: Bent Larsen, Svend Hamann, Ole Jakobsen, Eigil Pedersen, Jørn Sloth o.a.

Problemskak: Jan Mortensen og J. P. Toft.

Milano 75

Af BENT LARSEN

I stedet for Fischer-Karpov fik Milano en slags mini-VM, præmier på 12000, 6000, 4000 og 2000 dollars (4. præmien senere forhøjet til 3000) skaffede næsten de spillere, man havde inviteret. Hort blev erstattet af Smejkal, Hübner af Unzicker. Turneringen var altså lagt stort an, men med mærkelige inkonsekvenser. Elleve runder på tolv dage (det lykkedes spillerne at få en dag mere), hængepartier om morgenen. Det er ikke på den måde, man opmuntrer kamplysten og skaber interessante turneringer, hvad man ellers talte meget om. Ideen med finalematcher kan være meget god, men en match på fire partier er ingenting, og det er latterligt, at Sonneborn-Berger korrektion kunne være kommet til at betyde en præmieforskel på 66.000 kroner, nemlig hvis to mand havde delt fjerdepladsen og senere vundet matcherne. Ved to spillermøder inden starten lykkedes det at få repa-

reret på nogle af urimelighederne, men reglerne forelå først efter 5. runde!

Turneringsledelsen bestod af Ferrantes, der kun taler italiensk, og den flinke internationale mester Paoli, der var meget svag og forvirret. Han kostede i hvert fald Smejkal et halvt point mod Ljubojevic og mig et halvt mod Karpov. Neutral var han heller ikke, men det ville selvfølgelig have været en fiasko, hvis Karpov ikke var kommet i finalen. Jeg er blevet lovet en udenlandsk turneringsleder næste år, hvor man vil lave en stor dobbeltrundig stormesterturnering. Den får man vel også noget mere tid til at forberede.

Spillerne følte sig temmelig isolerede på det store hotel i byens udkant, men med det stramme program kunne man alligevel ikke lave meget andet end at spille turnering. Mange var kede af, at runden lå så sent som kl. 18, men det var ▶

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	pts.
1. IGM Portisch	-	½	½	½	½	1	½	0	½	1	1	1	7
2. IGM Karpov	½	-	½	1	½	½	½	0	1	1	½	½	6½
3. IGM Petrosjan	½	½	-	½	½	½	½	½	½	1	1	½	6½
4. IGM Ljubojevic	½	0	½	-	½	½	1	1	0	½	1	1	6½
5. IGM Smejkal	½	½	½	½	-	1	½	½	½	0	1	½	6
6. IGM Browne	0	½	½	½	0	-	1	½	½	½	½	1	5½
7. IGM Tal	½	½	½	0	½	0	-	1	0	½	1	1	5½
8. IGM Andersson	1	1	½	0	½	½	0	-	½	0	0	1	5
9. IGM Unzicker	½	0	½	1	½	½	1	½	-	0	0	½	5
10. IGM Gligoric	0	0	0	½	1	½	½	1	1	-	0	½	5
11. IGM Larsen	0	½	0	0	0	½	0	1	1	1	-	1	5
12. IGM Mariotti	0	½	½	0	½	0	0	0	½	½	0	-	2½

Portisch-Ljubojevic 2½-1½

Karpov-Portisch 3½-2½

Karpov-Petrosjan 2-2

1. pr. 12.000 dollars: Karpov. 2. pr. 6.000 dollars: Portisch. 3. og 4. pr. (4.000 og 3.000) delt mellem Petrosjan og Ljubojevic.

► af hensyn til tilskuerne. Af disse var der et par hundrede til hver runde, flere lørdag-søndag. Entreen var 30 kr. Med meget få undtagelser forholdt publikum sig prisværdig roligt. Turneringssalen var udmærket, men det skarpe lys, der var nødvendigt på demonstrationsbrættene, var desværre anbragt sådan, at det generede spillerne.

Med turneringstabellen ved hånden har man lov at blive forundret, når jeg meddeler, at jeg spillede bedst. Dette overraskede også mig selv, for jeg følte mig i dårlig form. Jeg startede med nederlag mod Smejkal og Ljubojevic, grove fejl i gunstige stillinger, hvilket må skrives på akklimatiseringskontoen. Det var meget varmt, luftkonditioneringen på værelserne var ubehagelig, og jeg kunne ikke sove ordentligt. Senere forærede jeg Tal et point. Manglende koncentration. Nederlaget mod Portisch var derimod normalt, efter alt for risikabelt åbningsspil.

Petrosjan startede med otte remiser og fortjente ikke at komme i finalen. Ljubojevic var drønheldig. Portisch havde en svaghedsperiode midt i turneringen, da han tabte til Andersson og skulle have tabt til Smejkal og Tal. Men han spillede også nogle gode partier. Karpov viste intet. Browne og Smejkal var nær ved, men i Brownes partier var der som sædvanlig en del tidnødtilfældigheder. Smejkal's spil gjorde et godt indtryk på mig, men han er nok i fare for at blive smittet af den farlige sygdom remisitis. Tal startede med to nuller og havde besøg af lægen. Senere var han nær ved fjerdepladsen, overså noget enkelt i en sandsynligvis vundet stilling mod Ljubo i sidste runde. Andersson var i starten helt ude af den, havde ikke spillet turnering i over to måneder... I første runde tabte han på tidsoverskridelse ved træk nummer 40 mod Ljubojevic, stillingen var 200% vundet. Efter fem runder havde han kun to remiser, men så begyndte han at spille.

Veteranerne Gligoric og Unzicker gjorde ikke nogen dårlig figur, men indkasserede et par unødige nederlag. Mariotti spillede, som om han fra starten var sikker på sin placering.

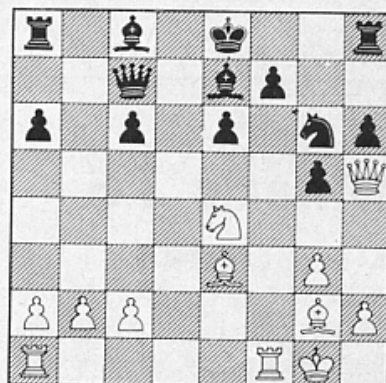
5788 Siciliansk

Hvid: *Unzicker* Sort: *Tal*

1. runde

1. e4, c5 2. Sf3, e6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, a6 5. Sc3, Dc7 6. g3, Lb4 7. Sde2, Sc6 8. Lg2, Sf6 9. 0-0, Le7 10. Le3. Giver ikke noget særligt. h3 og b3 er to af de bedre muligheder. 10. —, Sg4 11. Lf4, d6 12. Sd4, Sce5? For at gøre det indviklet? Sandsynligvis glemte Tal, der befandt sig skidt og havde været hos lægen, simpelthen at

se på Hvids næste træk. 13. Lc1! Sf6 14. f4, Sc6. Hvid har tabt tre løbertræk, Sort fire springertræk. 15. Sxc6, bxc6 16. e5! dxe5 17. fxe5, Sd7? 18. Lf4, g5? 19. Le3, Sxe5 20. Se4, h6 21. Dh5, Sg6.

22. Tf2! Langt stærkere end 17. Tf2 næste dag, se Tal-Browne. 22. —, De5 23. Taf1, Th7 24. Txf7! Txf7 25. Dxc6, Dg7 26. Sd6†, Lxd6 27. Lxc6†, Ke7 28. Txf7†, Dxf7 29. Dxc6! Hvid kan selvfølgelig vinde løberslutspillet på merbonden, men han vinder langt lettere med tårn mindre. 29. —, Le5 30. Dxc5†, Kd6 31. Lxa8, Dc7 32. Dxe5†! sort opgiver. 1-0.

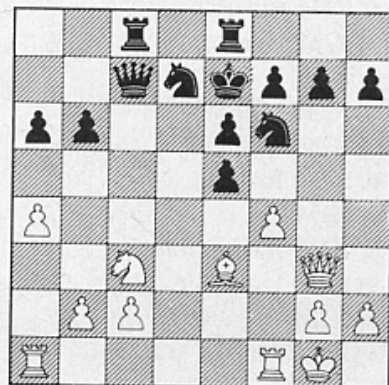
5789

Siciliansk

Hvid: *Tal* Sort: *Browne*

2. runde

1. e4, c5 2. Sf3, d6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, a6 6. Le3, e6 7. Le2, Sbd7 8. a4, b6 9. f4, Lb7 10. Lf3, Tc8. En fræk variant, der endnu ikke er grundigt undersøgt. Sort vil ikke spille Dc7, da han vil true med kvalitetsofret på c3. 11. 0-0, Le7 12. e5, Lxf3 13. Dxf3, dxe5 14. Sc6, Dc7 15. Sxe7, Kxe7 16. Dg3, The8!?

Efter 17. Dxc6, Tg8 opstår nu en meget uklar stilling, 18. Dh6, Txg2†? 19. Kxc2, Dc6† 20. Kh3, Tg8 21. Tf2 duer ikke for Sort, men efter 18. —, Db7 eller 18. —, Tg6 får han pæne chancer. - Tal betegnede efter partiet sit næste træk som et skæbnesvangert tempotab. Stærkt ser 17.

fxe5 ud, f.eks. 17. —, Dxe5 18. Lf4, Dc5† 19. Kh1 og den sorte konge er i vanskeligheder. 17. Tf2? Kf8 18. Taf1, Kg8. Koldblodigt spillet. 19. fxe5, Dxe5 20. Dxe5, Sxe5 21. Lxb6, Sc4 er håbløst for Hvid. 19. f5, Dc4. Sort har stor fordel, men Hvids næste træk er alligevel svært at forstå. 20. Lh6? Dg4 21. fxe6, Dxc3 22. hxc3, Txe6 23. Lc1, Td6 23. Te2, h6 25. Ld2, Td4 26. Le1, Kf8 27. b3, Kg8. To træk nærmere tidkontrollen! 28. Sa2, Td1 29. Sb4, a5 30. Sd3, Sg4 31. Sf2, Sxf2 32. Lxf2, Td6 33. Le3, Tc3 34. Tf3, f6 35. Lf2, Td1† 36. Le1, Tc6 37. Kf2, h5 38. Tc3, Txc3 39. Lxc3, Sc5 40. Lb2, Kf7 41. La3, Ke6 42. Ke3, f5 43. Tf2, Se4 44. Tf3, g5, hvid opgiver. 0-1.

5790

Spansk

Hvid: *Karpov* Sort: *Unzicker*

4. runde

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. 0-0, Le7. Karpovs grundige kendskab til den lukkede spanier er blevet demonstreret i en række partier, bl.a. mod Unzicker i olympiaden sidste år. 6. Te1, b5 7. Lb3, d6 8. c3, 0-0 9. h3, Sa5 10. Lc2, c5 11. d4, Dc7 12. Sbd2, Ld7 13. Sf1, Tfe8. For kenderne er følgende nyhed måske interessant: 13. —, Sc4 14. Se3, Sxe3 15. Lxe3, Tfc8! Efter 16. Tc1, Lc6 17. Sd2, cxd4 18. cxd4, Db7 19. d5, Le8 20. De2, Ld8 stod Sort tilfredsstillende i 1. matchparti Karpov-Petrosjan. 14. d5!? Det står der ikke meget om i Encyclopedia! Blot at 14. —, Sc4 giver lige spil. 14. —, Sb7(?) 15. S3h2! Hvid styrer mod et hurtigt f4. Interessant er bl.a., at Ld7 står i vejen for sorte springermanøvrer. 15. —, g6? Svækker fælt. Det er nemt at komme med forbedringsforslag, f.eks. h6 fulgt af Sh7. Eller 15. —, c4 med planen 16. f4, exf4 17. Lxf4, h6. 16. Sg3, c4? 17. f4, exf4 18. Lxf4, Lf8(?) 18. —, Kg7 er bedre, men en udpræget nødløsning. 19. Lg5! Le7. 19. —, Lg7 20. Tfl. 20. Dd2, Lc8 21. Tfl, Sd7 22. Sg4, opgivet. 1-0. Et par træk for tidligt, men stillingen er naturligvis tabt. Unzicker mumlede noget om, at man skal spille en anden åbning mod Karpov.

5791

Nimzo-indisk

Hvid: *Gligoric*

Sort: *Larsen*

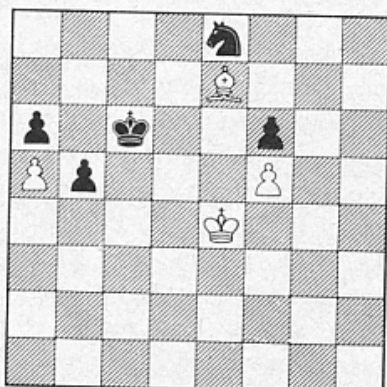
5. runde

1. d4, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, Lb4 4. e3, 0-0 5. Ld3, c5 6. Sf3, d5 7. 0-0, Sc6 8. a3, Lxc3 9. bxc3, Dc7. 9. —, dxc4 10. Lxc4, Dc7 har jeg spillet mod Gligo, nemlig i vort allerførste parti, Moskva 1956. Han holdt lige akkurat remis, men

senere lærte han varianten bedre. Det valgte træk har jeg aldrig spillet før. Ifølge russiske kilder er det indført af Khasin. Senere havde bl.a. Averbakh gode resultater med det. I den sidste halve snes år har varianten været en sjælden gæst i stormesterkredse. 10. cxd5, exd5 11. Sh4. Dette utiltalende træk blev anset for meget stærkt omkring 1960. Sorts fejl i mange partier var efter min mening, at han skyndte sig at spille c4. Noget med at lukke stillingen p.gr.a. det hvide løberpar. Men uden pres mod d4 og uden muligheden for en åbning af c-linien får Hvid ro til sine planer i centrum og på kongefløjen. Iøvrigt spillede Gligo 11. h3, c4 12. Lc2, Se7 13. a4, Lf5 14. La3, Se4 15. Sh4! mod Kortjnoj i Palma 1968, men det havde han glemt, sandsynligvis fordi han tabte partiet. Han sagde, at han også havde glemt sine næsten 20 år gamle analyser af varianten. 11. —, Se7! 12. g3. I Petrosjan-Averbakh 1974 stod Sort godt efter 12. Lb2, Te8 13. a4, Le6 14. Tc1, c4 15. Lc2, Dd7 16. g3, Sg6 17. Sg2, Lf5. 12. —, Lh3 13. Sg2. Nøjagtigere vistnok 13. Te1, Sg6 14. Sf2. 13. —, Lf5. Herefter står Sort godt. Da han ikke har spillet c4 har Hvid svært ved at gennemføre e4. 14. f3, Lxd3 15. Dxd3, Tac8 16. Ld2, Tfe8 17. Ta2, Sc6 18. Le1, Db6 19. Dd1, Sa5 20. g4, Sc4 21. Lf2, Da5 22. Dd3, Da6 23. Df5, Sd6 24. Db1, Sb5 25. Le1, Da4 26. Ld2, b6. Sort har initiativet, og Hvid kan ikke finde nogen plan. 27. Dd1, Dc4 28. Da1, h5 29. a4, Sd6 30. h3, Sb7 31. Le1, hxc4 32. hxc4, Sh7 33. Lh4, Tc6? Et øjeblik glemmer Sort svagheden på d5, der er karakteristisk for varianten. Tc6 er et godt træk, der bl.a. rummer muligheden Th6, men 33. —, Sa5 skulle spilles først.

34. Td2! Sa5 35. Dd1, Sf8 36. dxc5, Txc5 37. Td4, Da2 38. Db1, Dxb1 39. Txb1, Sc6 40. Td1, Se5. Hvis Hvid dækker med 41. Kf2, kommer der i mange varianter en ubehagelig tårnskak på 2. række. Sort står stadig bedst, men det følgende bondeoffer giver Hvid gode remis-chancer. 41. Se1, Txc3 42. Lf2, Sc4 43. Txd5, Sxe3 44. Td3! Txd3 45. Sxd3, Sc4. Det hemmelige træk. 46. Tc1, Sd2. 46. —, Tc8 47. a5 giver Hvid gode remis-chancer. 47. Kg2, Sg6! 48. Kg3, Td8 49. Se1. Varianten 49. Tc3, Txd3! demonstrerer springerparrets styrke. 49. —, Se5. 49. —, Td7 var også godt. 50. Tc7, Td7 51. Txd7, Sxd7 52. Sd3. 52. a5 gav efter min opfattelse bedre remis-chancer. 52. —, f6 53. Le1, Sb3 54. f4, Kf7 55. f5, Sbc5. Vinder, så der er ingen grund til at sætte ?. Men 55. —, a5 var i hvert fald mere praktisk. 56. Sxc5, Sxc5 57. a5, b5 58. Kf3, Ke7. Her kom jeg ud for en af de oplevelser, der efterhånden gjorde mig meget ▶

- irriteret på turneringsleder Paoli. Jeg havde på forhånd fået at vide, at vi kun skulle spille to timer hængeparti. Nu skulle vi pludselig spille to timer til. 59. Ke3, Kd6 60. Kd4, Sd7 61. Lb4†, Kc6 62. Ke4, Se5 63. g5, Sf7 64. gxf6, gxf6 65. Le7, Sd6† 66. Kf4, Se8 67. Ke4, a6.

Træktvang. Hvid kan hverken lade den sorte konge komme til d5 eller tillade 68. Ld8, Kd7 69. Lb6, Sd6† 70. Kf4, Sc4. 68. Kd4, Sd6. Den nemmeste gevinst er vel 68. —, Kd7 69. Lb4, Sd6 70. Kc5, Sxf5 71. Lc3, Se3 72. Kb6, f5 73. Kxa6, Kc6, hvilket jeg havde planlagt. At spille hængepartier om morgenen er forfærdeligt. 69. Lxf6, Sxf5† 70. Kc3, Kc5. Pludselig blev jeg betænkelig. Jeg havde glemt 68. —, Kd7, og nu førte 71. Kb3, b4 72. Ka4! Kc4 73. Le7!! b3 74. Lf6 til remis. Der var også pat efter 71. —, Sd4† 72. Lxd4, Kxd4 73. Kb4, Kd5 74. Kc3, Kc5 75. Kb3, b4 76. Ka4, Kc4.... At dette er den eneste remisvariant i dette bondeslutspil, havde jeg formodentlig fundet ud af, hvis Gligo havde spillet Kb3. Jeg havde over ti minutter til to træk. Læseren kan selv finde gevinsten efter f.eks. 73. —, Ke4! 71. Ld8, b4† 72. Kb3, Kb5. Hvid opgav. 0-1.

5792 Siciliansk

Hvid: Tal Sort: Andersson

5. runde

1. e4, c5 2. Sf3, e6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sc6 5. Sc3, Dc7 6. g3, a6 7. Lg2, d6 8. 0-0, Ld7. Sort undgår varianten 8. —, Sf6 9. Te1, Le7 10. Sxc6, bxc6 11. e5! 9. Te1, Le7 10. Sxc6, Lxc6 11. Dg4, h5 12. De2, b5 13. Ld2, Db7? Bedre h4, og endnu bedre vel 12. —, h4. 14. a3! Kf8 15. Sa2! Hvid vil åbne linier på dronningfløjen. 15. —, a5 16. b4, d5? Desperation. 16. —, a4 17. c4 er ikke hyggeligt, og 16. —, axb4 17. Sxb4, Le8 heller ikke, f.eks. 18. f4 med ideen e5, d5, f5. 17. exd5, Lxd5 18. Lxd5, Dxd5 19. bxa5, h4 20. Sb4, Dd7 21. Df3, Tc8 22. Tad1, hxg3 23. hxg3, Sf6. Bedre 1. —, Sf6. 24. Le3, Sd5 25. Sxd5, exd5 26. Txd5, sort opgiver. 1-0.

286

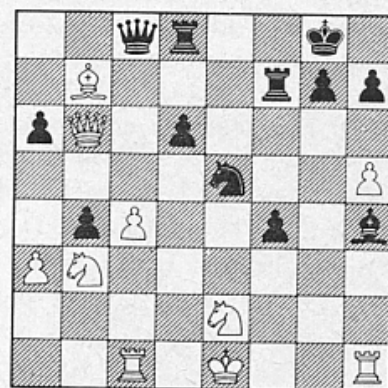
5793

Siciliansk

Hvid: Mariotti Sort: Tal

8. runde

1. e4, c5 2. Sf3, e6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sc6 5. Sc3, a6 6. Le2, Dc7 7. Le3, Sf6 8. a3, Le7. 8. —, Ld6 9. Dd2, Sxd4 10. Lxd4, Lf4 11. Dd3, e5 12. Le3, Lxe3 13. fxe3 anses for godt for Hvid. 9. f4, d6 10. Sb3(?) Giver Sort bekvemt spil, men det fornuftige 10. 0-0 indgår ikke i Mariottis planer. 10. —, b5 11. g4, Lb7 12. g5, Sd7 13. h4, Td8 14. Dd2(?) Konsekvent var 14. h5, f.eks. 14. —, Sc5 15. Lf3. 14. —, Sc5 15. Tc1(?) 0-0 16. Lf3, Sa4 17. Df2. Efter 17. Sxa4, bxa4 18. Sd4, Sa5 står Sort godt, Hvid har ikke noget beskyttelsesrum til sin konge. 17. —, Sxb2! 18. Lb6, Dc8 19. Se2. Efter 19. Lxd8, Lxd8 står Sort kolossalt, men det gør han også i partifortsættelsen og endda uden at betale for det. 19. —, Sc4 20. h5, Sxb6 21. Dxb6, e5 22. c4, b4 23. g6, exf4 24. gx7†, Tx7 25. e5, Sxe5! 26. Lxb7, Lh4†!

27. Opgivet! 0-1. En fiks slutkombination, 27. Txh4, Txb7 28. Df2? Sd3† og ellers Sf3†.

5794

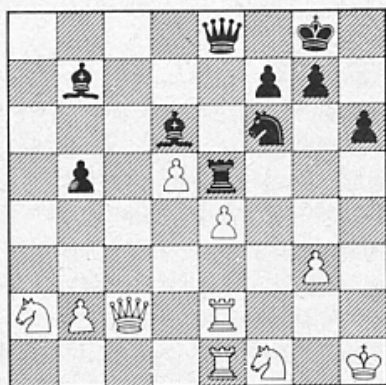
Siciliansk

Hvid: Karpov Sort: Andersson

8. runde

1. e4, c5 2. Sf3, e6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sc6 5. Sb5, d6 6. c4, Sf6 7. S1c3, a6 8. Sa3, Le7 9. Le2, 0-0 10. 0-0, b6 11. Le3, Lb7 12. Tc1, Te8 13. Db3, Sd7 14. Tfd1, Tc8. Andersson tænkte længe. Kendt er i lignende stillinger fidusen 14. —, Sc5 15. Lxc5? bxc5 16. Dxb7, Sa5, men her, hvor Hvid allerede har spillet Tac1, trækker han formodentlig roligt dronningen tilbage til b1 efter 14. —, Sc5 15. Dc2, Sb4. 15. Td2, Dc7 16. Dd1. 16. Sd5? exd5 17. cxd5, Sc5 er åbenbart godt for Sort. 16. —, Db8 17. f3, La8 18. Df1, Sce5 19. Sab1, Sf6 20. Kh1, h6 21. T2d1, Lf8 22. Sd2, Tcd8 23. Df2, Sed7 24. a3, d5!? En-

delig sker der noget. Muligvis ville Hvid til at spille b4, muligvis ville han blot redde a-bonden (efter 24. —, d5 25. cxd5, exd5 26. exd5, Sxd5 27. Sxd5, Lxd5 28. Lxa6). I alle tilfælde er det svært for Sort at forstærke sin stilling. At Ulf var ved at være i tidnød er vel en overflødig bemærkning? 25. cxd5, exd5 26. exd5, Ld6! 27. Sf1, Txe3! Ulf elsker at ofre kvalitet. Denne forkærlighed svækkes bestemt ikke af resultatet af dette parti. - Ulf forklarede mig bagefter et eller andet om 28. Dxe3, Lf4 29. Dd4, Lxc1 30. Txc1, Sc5, her vindes bonden tilbage med godt spil. (Sort står nærmest bedst, sagde han, p.gr.a. svækkelsen f3! Forhåbentlig for en og anden en instruktiv bemærkning). Men 29. Df2 er stærkere, og jeg er ikke sikker på, at Sort kan vinde bonden tilbage efter 29. —, Lxc1 30. Txc1, b5 31. Td1, Sb6 32. Se3. Der er dog mange chancer, bl.a. spiller det en stor rolle, at Se3 savner bonde-dækning. 28. Sxe3, Lxh2 29. Sf1, Lf4 30. Tc2, b5 31. Ld3, Sb6 32. Le4, Sc4 33. a4, Te8 34. axb5, axb5 35. Te2, Le5 36. Dc5? Efter 36. Ld3 står Hvid i overkanten. 36. —, Sd6 37. Sa2? Tilsyneladende med ideen Sb4-c6, men det bliver der slet ikke tid til. 37. —, Sdxe4! 38. fxe4, Ld6 39. Dc2, Te5 40. g3, De8. Der var ikke mange sekunder tilbage, men Ulf fik altså trukket og trykket, uden at vingen faldt. I 1. runde tabte han en oplagt gevinststilling mod Ljubovjevic på tidsoverskridelse ved 40. træk. 41. Tde1, Lb7.

Hængeparti. Karpov havde stadig over ti minutter tilbage, dem skulle han nok have brugt omkring 36. træk. De andre deltagere begyndte at anse hans stilling for tabt, men nogle ville have Sort til at spille 41. —, b4, truende Sxe4. I parti-fortsættelsen er der dog meget, der tyder på, at det spillede træk er bedre. Til sin store glæde undgår Ulf at spille f5, der i mange varianter slår den hvide stilling til pindebrænde. I bedste Nimzowitschstil så han nemlig stillingens charme i blokaden af de hvide centrumsbønder, ikke i de

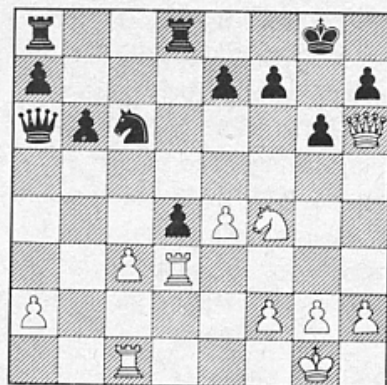
direkte angrebschancer mod den hvide konge. 42. Kg1, Sh7! 43. Sc1, Sg5 44. Sd2, Lb4! Hvid er temmelig hjælpeløs, f.eks. 45. Te3, Lxd2 46. Dxd2, Lxd5 47. Sd3, Txe4, med den åbne hvide kongestilling er to bønder for meget for kvaliteten. 45. Kf2, Lxd2 46. Txd2, Sxe4! 47. Txe4, Txe4. Sort har materiel fordel, en helt ny fornemmelse. Med den åbne kongestilling har Hvid ikke meget at håbe på, men der er selvfølgelig d-bonden. Man skal igennem endnu to tidnøddramaer (med travlhed for begge spillere) før Karpovs første nederlag som verdensmester er en kendsgerning. 48. Se2, Lc8 49. Sc3, Te1(?). Nok unøjagtigt, og Ulf var lettet, da Karpov ikke spillede 50. Te2. Men 50. —, Txe2! 51. Dxe2, Dxe2! 52. Kxe2, Ld7 53. Ke3, Kf8 54. Kd4, Ke7 55. Kc5, g5 ser ud til at vinde, Hvid kan ikke slå på b5. 50. Se2, Ta1 51. Td4, Dd8 52. Dc6, Ld7 53. Dd6, De8 54. Df4, Dc8 55. b4, Lh3 56. De4, Lf5 57. De3, Dc2. 57. —, Lg4 vinder lettere. Men Hvid kan ikke spille 58. De8!, Kh7 59. Dxf7, Ta2. 58. g4, Ld7 59. De4, Db3. 59. —, Dxe4 60. Txe4, Td1 vinder også. 60. Dd3, Db2 61. De4, Ta8 62. Dc3, Ta2 63. d6, Ta8 64. Te4, Lc6 65. Dd4, Db1 66. Te7, Dh1. Klar til slutangrebet, og d7 går jo ikke p.gr.a. Dh4!. 67. Df4, Dg2! 68. Ke1, Ta1! 69. Kd2, Dd5! 70. Dd4, Ta2! 71. Kc3, Df3! 72. Te3, Ta3! 73. Kd2, Ta2! 74. Ke1. Denne gang ville Kc3 være blevet besvaret med Dh1 eller Df1. 74. —, Dh1! 75. Kf2, Dg2!. En behagelig træk-gentagelse, dette er nemlig det hemmelige træk ved andet afbrud. 76. Ke1, Dh1! 77. Kf2, Ta1 78. Tc3, Dg2! 79. Ke3, Df3!, hvid opgiver. 0-1.

5795 Grünfeld-indisk

Hvid: *Gligoric* Sort: *Smejkal*

9. runde

1. d4, Sf6 2. c4, g6 3. Sc3, d5. Mellem disse to kan man næsten regne det for givet, at partiet starter sådan. 4. cxd5, Sxd5 5. e4, Sxc3 6. bxc3, Lg7 7. Lc4, c5 8. Se2, 0-0 9. 0-0, Sc6 10. Le3, Dc7 11. Tc1, Td8 12. Dd2, Da5 13. Tfd1, b6. For et par år siden slog Gligo Petrosjan, der spillede 13. —, Ld7. Sidste år holdt Ornstein remis mod Bilek med 13. —, cxd4 og drønningafbytning, men Hvid står nok i overkanten. 14. Lh6, La6 15. Lxa6, Lxh6?? Efter 15. —, Dxa6 16. Lxg7, Kxg7 17. d5, Se5 18. c4! står Hvid bedst. Her analyserede man efter partiet 17. —, Dc4 uden at finde ud af, om det redder varianten. 16. Dxb6, Dxa6 17. Sf4, cxd4 18. Td3!

- Her opgav Tukmakov, sagde Petrosjan til mig under partiet. Nemlig i den sovjetiske zoneturnering et par uger tidligere, mod Balasjov. Hvid truer både Th3 og Sh5. 18. —, Db5 19. Th3, De5 20. Dxb7†, Kf8 21. Se6†(!). En biløsning var 21. Sxg6†, fxg6 22. Tf3†, Ke8 23. Dxb6†, Kd7 24. Dxc6†! 21. —, fxe6 22. Dxb6, Df6 23. Tf3, Dxf3 24. gxf3, d3 25. Kh1! Sort opgav. 1-0.

Matcherne

Om matcherne, som jeg ikke overværede, vil jeg fatte mig i korthed. Ljubojevic gjorde faktisk en god figur, selv om han vel mere er turneringsend matchspiller. Han havde initiativet i de to første partier mod Portisch, men de sluttede remis. Mod Petrosjan startede han med at tabe en meget dårlig variant af Moderne Benoni, men kom fint igen i 4. parti. Karpov-Petrosjan var en ret fredelig affære, og Karpov gik til finalen på bedst Sonneborn! 2. matchparti mod Portisch betød førstepræmien, den slags »uligefarvede remisstillinger« har Karpov efterhånden vundet en del af. Han havde også initiativet i 4. og 6. parti, men var i vanskeligheder i 5. Hvis matchen var endt uafgjort, skulle der være fortsat til første gevinstdeltagelse, hvilket var en af de regler, arrangørerne først kom til klarhed over under turneringen. Man ville ikke have en situation, hvor den formodedt stærkeste forsvarede en førsteplads (turneringspoints eller endog Sonneborn!) med en serie publikumsuvenlige remiser.

5796

Engelsk

Hvid: Portisch Sort: Ljubojevic

3. matchparti

1. Sf3, c5 2. c4, Sf6 3. Sc3, e6 4. g3, b6 5. Lg2, Lb7 6. 0-0, a6. En moderne gummiostilling. 7. Te1, d6 8. e4, Sbd7 9. d3. Brændt barn lugter ilde. Med 9. d4 kunne Portisch få den stilling, han tabte til Andersson. 9. —, Le7 10. h3. Igor Sajtsev angiver 10. Sg5 som mere ener-

gisk, men der er ikke noget klart efter 10. —, h6! (ellers 11. f4 eller e5) 11. Sxe6, fxe6 12. e5, Lxg2 13. exf6, Lb7 14. Dh5†, Kf8, og Portisch kunne nok ikke lide at undvære Lg2. 10. —, 0-0 11. Sh2, Tb8 12. f4, Se8. Muligvis endnu bedre 11. —, Se8. 13. Ld2, b5! Sort står fuldt tilfredsstillende, 14. cxb5, axb5 15. Sxb5 besvares enklest med La6. 14. De2, Sc7 15. Sf3, Te8 16. Df2, Sb6 17. Lf1, f5?! Her vender matchen! I de to første partier havde Ljubojevic initiativet, men fik kun remis. Nu bliver han utålmodig. Godt var bl.a. Dd7. 18. Tad1, Lf6 19. b3, Dd7 20. Lg2! bxc4. Den hvide stilling er jernstærk, og de sorte springere står klodset. Hvid er parat til at spille e5 eller g4, og Sort kaster sig ud i taktiske forviklinger. 21. dxc4! Lxc3 22. Lxc3, fxe4. 22. —, Lxe4 23. Se5 er heller ikke godt. 23. Sg5, Sbd5!? Et tappert forsøg, men Hvid har mindst to gode fortsættelser. Portisch viser os den ene, den anden er 24. cxd5, exd5 25. Sxe4, dxe4 26. Dxc5, hvilket Sort ikke kunne have forpurret ved at bruge den anden springer som håndgranat: 23. —, Scd5? 24. La5! 24. La1, Sf6 25. Lxf6, gxf6 26. Sxe4, Lxe4 27. Lxe4, f5. Nødvendigt. 27. —, Tbd8? 28. f5! er meget ubehageligt. 28. Lf3, Tbd8 29. Kh2, Kh8 30. Td3.

Hovedårsagen til Sorts vanskeligheder er springerstillingen på c7. Med hesten på f6 ville kongen være bedre beskyttet, og frem for alt ville muligheden d5 fulgt af Se4 spille en rolle. Som brikkerne står er den hvide løber springeren overlegen, og Sorts flotte centrumsbønder kan ikke bruges til noget aktivt. 30. —, Tg8 31. Db2†, Tg7 32. Ted1, De7 33. Dd2, Tdg8 34. Tg1, Td8 35. a3, h6 36. Tg2. 36. b4 var udmærket, men Hvid vil åbenbart forbi tidkontrollen. 36. —, Kh7 37. Dc2, Tdg8 38. Te3, Kh8 39. Dc3, Kh7 40. Te1, Tg6 41. Dd3, Df8 42. b4. Endelig! På den anden fløj holdes muligheden g4 i reserve. Det følgende modangreb giver blot Sort et dårligt slutspil. 42. —, cxb4 43. axb4, d5 44. cxd5, Dxb4 45. Tc1, Sxd5 46. Lxd5, exd5 47. Dxf5, De4 48. Dxe4. Dette må være et resultat af hængepartianalysen. Ellers ser 48. Tc7† fristende ud, men efter 48. —, Tg7 49. Txb7†, Kxb7 50. Dc7†, Kh8 er Sort endnu ikke helt færdig. 48. —, dxe4 49. Te1, Te8 50. Tge2, Tge6 51. Te3, h5 52. g4, h4 53. Kg2, a5 54. Ta3, Tf8. Eller 54. —, Ta8 55. Kf2, a4 56. Te1, Te6 57. Ke3. 55. f5, Te5 56. Kf2, Kh6 57. Ke3, Td8. Eller 57. —, Kg5 58. Td1 fulgt af en tårnmanøvre til g6 eller g7. 58. Kf4, T8d5 59. Tc3, Tc5 60. Txc5, Txc5 61. Txe4, Tc3 62. Te6†, Kg7 63. Kg5, Txb3 64. Ta6, Th1 65. Ta7†, Kf8 66. f6, Ke8 og Sort opgav. 1-0. (Et parti fra finalematchen følger i næste nr.

- red.)

6-landskamp i reservernes tegn

Af SVEND NOVRUP & THORBJØRN ROSENLUND

I Hindås ved Göteborg stillede for sjette gang 6-landskamp mellem de fem nordiske lande og Vesttyskland med den mærkelige besætning: 4 herrer, 1 dame og 1 junior. Svenskerne var arrangører for første gang og stillede, bortset fra Andersson, op i stærkeste opstilling, hvilket vil sige:

IM Axel Ornstein, Börje Jansson, Lars-Åke Schneider, Ove Kinnmark, Sonia Haraldsson og Ronald Ekström.

Også Norge havde stort set deres stærkeste mandskab under fanerne, idet kun IM Leif Øgård manglede: Zwaig, Johannesen, Wibe, Ofstad, Klingen og Haugli.

Finland manglede Westerinnen, men var ellers lige så smukt repræsenteret: Poutiainen, Rantanen, Raaste, Äijälä, Tuomainen og Karamainen. Poutiainen og Rantanen begge med IM-normer.

Island havde feltets eneste stormester på 1. bræt i form af Sigurjonsson, der betroede, at han fandt det professionelle skakliv for hårdt i længden. Han må have været godt træt i Hindås, men iøvrigt var holdet: Sigurjonsson, Thorsteinson, Fridjonsson, Petursson, Nordalh og Helgi Olafsson.

Alle disse mandskaber var svenskerne vældig tilfredse med, men vesttyskerne, forholdsvis anonyme ansigter med navnene: Hermann, Kunstowics, Cristoph, Reichenbach, Fischdiek og Wockenfuss, var man svært kede af at skulle have med. Men tyskerne spillede samtidig forturnering i Europa-holdturneringen, og desuden havde de, som Danmark, et stærkere hold i Ostende til EF-turnering. Dermed var man altså også skuffet over følgende danske hold: Gert Iskov, Jens Kølback, Thorbjørn Rosenlund, Kaj Bjerring, Nina Høiberg og Leif Kristensen med Svend Novrup som kaptajn, men det danske hold var ved godt mod. Alle mente, at holdet måtte være i stand til at bide skeer med hvem som helst i feltet. Dansk skak er jo god i bredden... er toppen end en enmandshær!

SKAK -generalforsamling

3. november kl. 19.00 i mødelokalet på biblioteket i Fredensborg.

Dagsorden: Skakklubbens oprettelse.

p.d.v.
H. Fuchsel

1. runde: I alle kampe kæmpes kolossalt. Første afgørelse falder på juniorbrættet mellem Finland og Vesttyskland efter 4½ time (!). Begge havde kun konge og løber tilbage, men overvejede alvorligt at spille på gevinst, kendetegnende for en turnering med megen kamp og få remiser.

I Danmarks kamp får Nina Høiberg hurtigt en skidt stilling mod Klingen, Norge. Eller rettere: Det har hun altid ved start. Hun hader udgangsstillingen, hvor hun gør alle sine fejl! Men overstår hun velbeholdent de første 20 træk, kan hun udmanøvrere alle, i kombination eller slutspil. Hun klarer de 20 træk og vinder med venlig hjælp. Leif Kristensen er ved at tage remis, men får besked på at fortsætte. Gør det med for aggressivt et træk og er i vanskeligheder, men da han sætter samme fælde op anden gang, klapper den! På andet bræt udspiller Kølback Johannesen i det bedste danske parti i turneringen. Iskov på bræt 1 har kolossale komplikationer i gang mod Zwaig, der med urviseren vippende på yderste spids klarer sig kombinatorisk og vinder. Rosenlund og Bjerring spiller energisk, men fejler begge kort før tidkontrol. Bjerring har for tiden problem med at omsætte gode stillinger i gode ideer og gevinster. Det plager ham turneringen ud. Men 3-3 og nogenlunde tilfredshed. Trods alt tabte vi dog 3-1 på de såkaldte reservebrætter. Det blev imidlertid eneste gang!

Finland slog efter programmet Vesttyskland 3½-2½, mens Sverige slog Island 4-2. Remis mellem Ornstein og Sigurjonsson.

2. runde: Sverige på spisesedlen, og starten er atter betænkelig. Desværre for Nina Høiberg stod alle brikkerne atter i udgangsstilling, og to gange kunne bedste fortsættelse faktisk have fået hende til at opgive. Men det sker ikke. Hun overlever og får lige spil. Holdkaptajnen giver tilladelse til, at hun må tage remis. Men af princip foreslår hun det aldrig selv, og forslaget kommer ikke fra anden side. Det gør derimod en afbytning af en god svensk springer med en dårlig dansk løber, og så tager Nina hele pointet. Leif Kristensen kommer i kvaler mod senior-SMs toer Ekström og taber, mens Jens Kølback bliver nedspillet af Börje Jansson i turneringens bedste svenske parti. Øverst har Iskov intet for en investeret bonde, og snart vinder Ornstein endnu en. Men det har taget tid, og Iskov kæmper indædt videre, til han i svenskerens tidnød stab-

► ler en herlig mat på benene! Godt kæmpet. Og så af Rosenlund på tredje bræt. Han står bedst og afgør i gensidig tidnød. Bjerring har i god tid taget remis med en passiv Kinnmark. Stadig stor kamp. Når holdkaptajnen tager den daglige tur på kondistien efter 3½ times spil, er der aldrig nogen afgørelse endnu. 3½-2½ til Danmark, mens Vesttyskland sensationelt massakrerer Island 5-1. Hermann slår Sigurjonsson, hvabehar?! Finland besejrer Norge 3½-2½.

3. runde: Leif Kristensen vinder sit parti to timer før start på værelse 125, hvor Rosenlund viser ham den variant, der viser sig at vinde i 14 træk! Nina yder sin bedste præstation og vinder et hæsblesende angrebsparti, men ellers ser det ikke for lyst ud. Iskov taber til Poutiainen og Bjerring til Äijälä, men Kølbæk og Rosenlund forstår at spille lynskak bedre end deres modstandere. Et frygtet 2-4-nederlag bliver pludselig til 4-2. Kølbæk stod dog hele tiden rimeligt mod Rantanen, men Thorbjørn var noget passiv fra start. Vesttysklands reserver slår Sverige 4-2, bl.a. med ny sejr til Hermann, her mod Ornstein, og Norge deler med Island. Nu slog Zwaig min-sandten Sigurjonsson. Hvad er den af med stormesteren?

4. runde: Det er sandelig ikke for godt med ham. Iskov spiller siciliansk med Sort og sætter en fælde op, som Sigurjonsson går lige i. En dejlig kombinatorisk afslutning, hvor stormesteren modløst lader sig slagte hurtigt i stedet for sejt, giver Iskov sin karrieres første GM-skalp.

Mod Nina ofrer den islandske dame officer på officer på officer uden at ane det, og Leif Kristensen bjerger en remis mod stærke Helgi Olafsson, der imponerede ved Nordisk turnering. Bjerring fejler i tidnød efter god stilling, mens Thorbjørn bruger meget tid, men bruger den godt og atter vinder, da det rigtig går løs før kontrollen. Kølbæk får stor positionel fordel før hængparti, men senere på aftenen pudser han lidt for længe på stillingen og løber ind i evig skak midt på brættet. Ærgerligt, for tyskerne er stadig flyvende. Norge må ned med 4½-1½.

Flere og flere

tegner abonnement på
PRESSE-SERVICE, som nu udkom-
mer regelmæssigt to gange om må-
neden.

Prøveexemplarer tilsendes gratis!

Skakbladets ekspedition
Akademihaven, 4180 Sorø

Herman slår denne gang Zwaig og er med 3½ p. allerede topscorer på 1. bræt. Finland slår Sverige 3½-2½, men Ornstein vinder over Poutiainen.

5. runde: Danmark skal slå Vesttyskland 4-2 for at sejre ialt. Fantastisk, at det skulle blive reserveholdenes finale. Det er tegn på stor kultur i de to nationer, skriver Göteborgs-Posten!!

Kravet er for hårdt. Nina taber ret hurtigt til Fischdiek, turneringens eneste med maksimumscore 5 p. Leif Kristensen kommer i kvaler mod Wockenfuss, og Iskov på 1. og Kølbæk på 2. bræt indser, at de umuligt kan få mere end remis. Det får også Bjerring efter meget spil og hængparti, og da Thorbjørn ser, at 1. pladsen ikke kan nås, får han tilladelse til at ofre en officer positionelt.

Det viser sig at være en god ide. Tyskeren kommer i tidnød, kikser et afgørende dametræk, og så kan Thorbjørn sætte mat efter 10-15-20?? - hvem kunne nå at tælle de mange a tempo-træk? Norge henviser med sejr over Sverige svenskerne til 5. pladsen, en enorm skuffelse. Finland og Island deler. Sigurjonsson fik sin anden remis. Score 1 af 5!

Slutstilling: 1. Vesttyskland 19½. 2. Danmark 17. 3. Finland 15½. 4. Norge 14. 5. Sverige 13. 6. Island 11.

Scorer: Iskov 2½. Kølbæk 3 (gav topscorepræmie!) Rosenlund 4 (Wibe scorede 4½). Bjerring 1 (Äijälä 4). Nina 4. Leif 2½ (Olafsson og Wockenfuss 3½).

Alt i arrangementet perfekt. Eneste anke var det tyske holds opførelse: For støjende, ved brættet for fleres vedkommende for hoverende, om andres bræt pegende og tilkaldende alle landsmænd, når noget gunstigt kunne gøres snarest - f.eks. da Kølbæks modstander kunne opnå evig skak, længe før trækkerne blev realitet.

En god turnering for DSU, der også havde godt salg af Presse-Service til resten af Norden. I de andre lande kan man ikke undvære PS. Kan du?

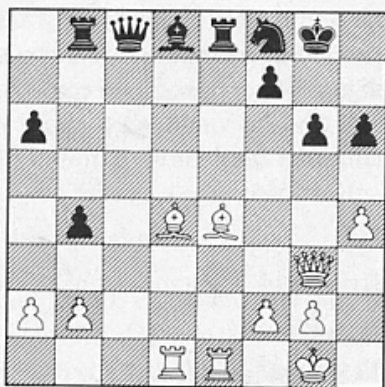
Her følger nogle af de bedste danske præstationer. Først Kølbæks instruktive gevinst mod Svein Johannesen, Norge.

5797 Dronninggambit

Hvid: *Jens Kølbæk* Sort: *Johannesen*

1. c4, Sf6 2. Sc3, e6 3. Sf3, d5 4. d4, Le7 5. Lg5, h6 6. Lh4, 0-0 7. e3, b6. Tartakower-varianten, som flere stormestre har på repertoire som et sikkert remis-våben. Spasskij tabte dog med den i 6. matchparti mod Fischer. 8. cxd5, exd5. Ret usædvanligt, men allerede spillet

af Tartakower. 9. Ld3, Le6 10. 0-0, Sbd7 11. Tc1, c5 12. Te1! Forbereder åbningen af centrum med e3-e4. 12. —, a6 13. Lb1, Te8 14. h3, g6 15. Lg3, b5 16. e4! Sort står nu meget ubekvemt. 16. —, b4 17. exd5, Sxd5 18. Sxd5, Lxd5 19. dxc5, Lxf3 20. Dxf3, Sxc5 21. Tcd1, Dc8 22. Le5, Se6. Sort har allerede brugt det meste af sin tid, og da det er svært at finde fornuftige pladser til de sorte officerer nærmer sammenbruddet sig. 23. Dg3, Sf8 24. Ld4, Lg5 25. Le4, Tb8 26. h4, Ld8.

Der er nu en afgørende vending, som Kølbæk desværre overså, nemlig: 27. Lxg6! Sort må bytte på e1 og efter 28. Txe1 slå på g6. Men han bliver mat efter såvel 28. —, fxc6 29. De5 som 28. —, Sxg6 29. Te8†, Kh7 30. Th8†! 27. h5(?), g5 28. Ld5, Txe1† 29. Txe1, Lb6 30. Le5, De8 31. Df3, Ld4 32. Lxf7†, Dxf7 33. Dxf7†, Kxf7 34. Lxb8, Lxb2 35. Ld6, Lc3 36. Te7†, Kf6 37. Ta7, sort opgiver. 1-0.

I 2. runde slog vi Sverige, bl.a. ved at vinde følgende parti.

5798 Gummi-åbning

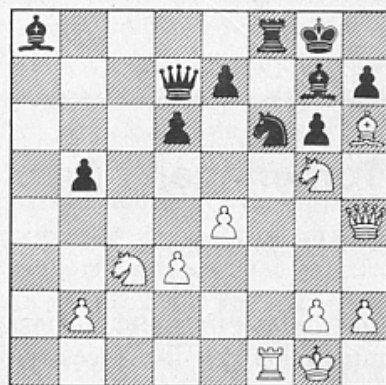
Hvid: *Schneider* Sort: *Thorbjørn Rosenlund*
1. b3, Sf6 2. Lb2, g6 3. Sf3, Lg7 4. g3, b5!? Et forsøg på at undgå den solide Reti-opstilling med c4. 5. Lg2, Lb7 6. 0-0, c5 7. c4, bxc4 8. bxc4. Så er vi tilbage i symmetrien. 8. —, 0-0 9. Sc3, Sc6 10. Tab1, Tab8 11. e3(?) Fordelen ved at trække sidst ligger i at modstanderen selv skal finde på, og ikke kan nøjes med at aflure een de gode træk. 11. —, d6 12. Da4, Da5 13. Dxa5, Sxa5 14. d3, Lc6 15. La1, Tb4 16. Txb4, cxb4 17. Se2, e5! Sort står nu i overkanten. 18. c5?? Men dette er alligevel utroligt: han forærer sort en dejlig majoritet på damefløjen. 18. —, e4 19. dxe4, dxc5 20. Tc1, Sd7! 21. Lxg7, Kxg7 22. Lh3, c4 23. S2d4, La4 24. Sd2, c3 25. S2b3, Lxb3 26. axb3, Sc5 27. Tb1, Td8 28. Lg4, Sxe4 29. Sc2, Sc6 30. Td1, Td2 31. Sa1, Se5 32. Txd2, cxd2 33. opgivet. 0-1.

Iskov fik sin første stormesterskalp.

5799 Siciliansk

Hvid: *Sigurjonsson* Sort: *Gert Iskov*

1. e4, c5 2. Sf3, d6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, a6 6. f4, Sbd7 7. Ld3, g6 8. Sf3, Lg7 9. 0-0, 0-0 10. De1. Skeler til h4 og antyder samtidigt muligheden e4-e5. 10. —, Sc5 11. a4, b6 12. Dh4, Lb7 13. f5, b5! Trykket mod e4 må opretholdes, for at hvid ikke skal få ro til at gennemføre kongeangrebet. 14. fxc6, fxc6 15. Lh6, Dd7! Et fint træk, der dækker e6 og desuden rummer partifortsættelsens taktiske vending. 16. axb5, Sxd3 17. cxd3, axb5 18. Txa8, Lxa8 19. Sg5?

19. —, Da7† 20. Kh1, Sxe4! Vinder mindst en bonde, men sort taber hovedet. 21. Txf8†? 21. Sf3 var eneste træk, der retfærdiggjorde en fortsættelse. 21. —, Lxf8 22. h3, Df2! 23. Sf3, Sg3† 24. Kh2, Sf1† 25. Kh1, Dxe4, hvid opgiver. 0-1.

Til slut Leif Kristensens miniature:

5800 Siciliansk

Hvid: *Karamainen* Sort: *Leif Kristensen*

1. e4, c5 2. Sf3, Sc6 3. Sc3, g6 4. d4, cxd4 5. Sxd4, Lg7 6. Le3, Sf6 7. Lc4, 0-0 8. f3(?) Meget slapt. 8. —, Db6 9. Dd2?, Sxe4 10. Sxc6, Sxd2 11. Sxe7†, Kh8 12. Lxb6, Sxc4 13. Sxc8, Lxc3† 14. bxc3, axb6, hvid opgiver. 0-1. Dette var turneringens korteste parti.

Omslagsdiagrammet

1. Lf4!! Td5. Eneste mulighed for både at forhindre umiddelbar mat efter Tc1† eller dronningtab. 2. Tc1†, Kd8 3. Lg5†, Le7 4. Sd6! og sort opgav. 1-0. *Sjasjin-Kolevit*, Sovjetunionen 1974.

Kampklubbens turnering aflyst

Bestyrelsen for Kampklubben har besluttet at aflyse den planlagte stormesterturnering i København.

Først var man nødt til at flytte turneringen fra oktober til et senere tidspunkt, bl.a. fordi turneringen skulle spilles samtidig med de europæiske zoneturneringer, hvor flere af de inviterede spillere skulle deltage. Dernæst løb man ind i nye vanskeligheder i forhandlingerne med DSU om støtte til turneringen og invitationen af danske spillere og turneringen er nu definitivt aflyst.

-hr.

Turneringen i Bajmok

Af OLE JAKOBSEN

Med bistand fra støtteforeningen deltog jeg i en turnering i den lille jugoslaviske landsby Bajmok. På trods af byens størrelse og manglende hotelplads, havde en kreds af skakentusiaster alligevel fået stablet en stormesterturnering på benene. Stormester Bilek blev syg efter et par runder og trak sig. Oprindeligt var det meningen, at deltagerne skulle bo på et såkaldt sportscenter, noget egentligt hotel fandtes ikke, men de fleste nægtede at bo på dette forfærdelige sted og blev privat indkvarteret. Selv havde jeg

ikke noget at klage over, men Arne Zwaig fra Norge måtte true med at rejse hjem, før han fik et tilfredsstillende sted at bo. Alle andre forhold var gode og gæstfriheden stor.

Resultatet fremgår af tabellen. Jeg havde en meget dårlig lodtrækning, idet jeg havde sort mod syv af de otte bedst placerede i turneringen. For at udvide mit åbningsrepertoire havde jeg studeret fransk, og dette forsvar anvendte jeg i fem af mine otte sorte partier. Resultatet -2 =3 var ikke særligt opmuntrende, men modstanderne (Matulovic, Radulov, Padevski, Honfi og Buljovic) var gode, og det er jo ikke gratis at gøre erfaringer. I sidste runde tabte jeg helt unødvendigt til Kirov, der tilbød remis to gange, men jeg ville absolut vinde, og drev fra en gevinststilling langsomt ind i en tabsstilling.

Her følger nogle partier fra turneringen:

5801 Grünfeld-indisk

Hvid: *Vukic*, Jugoslavien Sort: *Ole Jakobsen*
7. runde

1. Sf3, g6 2. d4, Lg7 3. c4, Sf6 4. g3, 0-0 5. Lg2, d5 6. cxd5, Sxd5 7. 0-0, Sb6 8. Sc3, Sc6 9. e3, e5 10. d5, Se7 11. e4, Lg4 12. h3, Lxf3 13. Dxf3, c6 14. Td1, cxd5 15. Sxd5, Sbx5 16. exd5, Sf5 17. d6, Sd4 18. Dxb7, Dxd6 19. Le3, Tab8 20. Dxa7, Txb2 21. a4, Tfb8 22. a5, Df6 23. a6, T8b3 24. Da8†, Lf8 25. a7, Txe3 26. fxe3, Df2† 27. Kh1, Sf5 28. Df3, Sxg3† 29. Dxc3, Dxc3 30. a8D, e4 31. Dxe4, Ld6 32. Txd6, Dxd6 33. Dd4, Db8 34. Tf1, Tb1 35. Txb1, Dxb1† 36. Kh2, Db8† 37. Df4, Dxf4† 38. exf4, Kg7 39. Kg3, f5 40. h4, h6, remis. 1/2-1/2.

Bajmok 1975

15.-31. juli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	pts.
1. IGM Matulovic	-	½	½	1	½	1	½	½	1	½	1	½	1	½	½	9½
2. IM Vukic	½	-	½	½	½	1	½	1	½	½	1	½	1	½	1	9½
3. IGM Radulov	½	½	-	½	½	½	1	½	½	1	½	1	½	1	1	9½
4. IGM Padevski	0	½	½	-	½	½	1	½	½	½	1	1	½	1	1	9
5. IM Kirov	½	½	½	½	-	½	0	½	1	1	½	1	½	1	½	8½
6. IM Knezevic	0	0	½	½	½	-	½	½	½	1	½	½	1	1	1	8
7. IM Honfi	½	½	0	0	1	½	-	½	½	0	1	0	1	1	1	7½
8. IM Buljovic	½	0	½	½	½	½	½	-	1	0	½	½	½	½	1	7
9. IM Jakobsen	0	½	½	½	0	½	½	0	-	½	1	1	½	½	1	7
10. Karadzic	½	½	0	½	0	0	1	1	½	-	½	0	1	½	½	6½
11. Deze	0	0	½	0	½	½	0	½	0	½	-	1	½	1	1	6
12. IM Zwaig	½	½	0	0	0	½	1	½	0	1	0	-	½	½	½	5½
13. IGM Damjanovic	0	0	½	½	½	0	0	½	½	0	½	½	-	½	1	5
14. Fodor	½	½	0	0	0	0	0	½	½	½	0	½	½	-	½	4
15. Tot	½	0	0	0	½	0	0	0	0	½	0	½	0	½	-	2½

5802

Hollandsk

Hvid: *Vukic*, JugoslavienSort: *Knezevic*, Jugoslavien

9. runde

1. Sf3, f5 2. g3, Sf6 3. Lg2, g6 4. 0-0, Lg7 5. d4, 0-0 6. c4, d6 7. Sc3, Sc6 8. d5, Se5 9. Sxe5, dxe5 10. e4, f4 11. b3, g5 12. La3, h5 13. Te1, h4 14. gxf4, exf4 15. e5, Sg4 16. e6, f3 17. Lh3, Sh6 18. Se4, g4 19. Lf1, Sf5 20. Dd2, Lh6 21. Dd3, De8 22. Lb2, Dh5 23. Dc2, Lf4 24. Ld3, Lxh2† 25. Kxh2, g3† 26. Kh3, Sh6 27. Sf6†, Txf6 28. Lh7†, Kf8 29. De4, gxf2 30. Te3, Dg5 31. Txf3, Dg1 32. Lxf6, exf6 33. Dxb4, Ke7, og sort opgav samtidig. 1-0.

5803

Siciliansk

Hvid: *Karadzic*, JugoslavienSort: *Honfi*, Ungarn

4. runde

1. e4, c5 2. Sf3, e6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, a6 5. c4, Sf6 6. Sc3, Lb4 7. Ld3, Sc6 8. Sxc6, dxc6 9. e5, Da5 10. exf6, Lxc3† 11. bxc3, Dxc3† 12. Ld2, Dxd3 13. fxg7, Tg8 14. Lh6, Dc3† 15. Kf1, Dxc4† 16. Kg1, Dh4 17. Dd2, f6 18. Tb1, e5 19. h3, Kf7 20. Tb4, Dh5 21. g4, Dg6 22. Txb7†, Ke6 23. f4, f5 24. Tc7, sort opgiver. 1-0.

5804

Fransk

Hvid: *Honfi*, UngarnSort: *Damjanovic*, Jugoslavien

1. e4, e6 2. d4, d5 3. e5, c5 4. c3, Sc6 5. Sf3, Db6 6. a3, c4 7. Sbd2, Ld7 8. Tb1, Sa5 9. Le2, Se7 10. 0-0, Sg6 11. Te1, Le7 12. Dc2, Sf4 13. Lf1, g5 14. g3, Sg6 15. b4, cxb3 e.p. 16. Sxb3, La4 17. Sfd2, Tc8 18. Da2, Sxb3 19. Sxb3, Dc7 20. Ld2, 0-0 21. Sc1, a6 22. Db2, Lc6 23. Sa2, Tb8 24. Sb4, Ld7 25. Sc2, Kg7 26. Se3, h5 27. c4, dxc4 28. d5, Lc5 29. d6, Dc6 30. Sxc4, Tfc8 31. Lxg5, Df3 32. Se3, De4 33. Lg2, Dd4 34. Lf6†, Kg8 35. De2, Sxe5 36. Dxb5, sort opgiver. 1-0.

Junior-VM 1975

16/8 - 1/9 i Jugoslavien

Af CARSTEN HØI

Da det blev klart, at Puerto Rico alligevel ikke kunne afholde junior-VM 1975, regnede alle med, at turneringen ville gå i vasken. »Men i sidste øjeblik reddede Jugoslavien skakverdenen fra en katastrofe« - som Euwe udtrykte det i sin åbningstale.

Turneringen blev spillet i den lille bjergby Tjentiste, som ligger ca. 150 km fra Dubrovnik. Spillerne blev indkvarteret på hotel to og to. Man kunne dyrke forskellige former for sport på stedet: fodbold, bordtennis, svømning etc.; desuden blev der arrangeret udflugter for spillerne.

Der deltog 48 spillere, som spillede 13 runder efter schweizersystemet. I begyndelsen lagde Kuligowski (Polen) sig i spidsen med 4½ af 5 efterfulgt af Schüssler (Sverige), Tjekov (Sovjet) og van der Sterren (Holland) alle med 4. Men da Tjekov både besejrede Kuligowski og van der Sterren lå han suverænt i spidsen efter 7 runder med 5½ p. Spillere der var ved at komme op, var Barlov (Jugoslavien), Mestel (England) og Christiansen (USA). Efter 9 runder var Tjekov stadig nr. 1 med 7½ p. (!) efterfulgt af Barlov, der havde vundet 5 gange i træk og nu lå på 7 p. Men da han tabte sine sidste 3 partier, og da Mestel ikke formåede at følge Christiansens spurt, var der lagt op til et topopgør i 12. runde mellem Tjekov 8½ p. og Christiansen 8 p. Da resultatet blev remis, kunne Tjekov ved at besejre Villareal (Mexico) i sidste runde smykke sig med titlen juniorverdensmester 1975.

Tjekov er en solid positionsspiller, der ikke laver de store fejl. Nr. 2 Christiansen og nr. 3 Mestel er efter min mening lige store talenter. Jeg selv blev nr. 24 og spillede en meget ringe turnering. Jeg sluttede på 6½ p., 50%.

Resultater i toppen: 1. Tjekov, Sovjet 10, 2. Christiansen, USA 9½, 3-4. Mestel, England og Inkiöv, Bulgarien hver 9, 5.-6. Schüssler, Sverige og Kuligowski, Polen hver 8½, 7.-8. Bueno, Cuba og Seng-Hoo Lin, Singapore hver 8.

Partier

5805

Siciliansk

Hvid: *Muir*, SkotlandSort: *Tjekov*, Sovjetunionen

3. runde

1. e4, c5. Foruden siciliansk benyttede Tjekov sig af russisk forsvar! 2. Sf3, Sc6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, e5. Pilnik-varianten. 6. Sdb5, d6 7. Lg5, a6 8. Sa3. 9. runde, Nurmi-Tjekov: ▶

SKAKHUSET

STUDIESTRÆDE 24
1455 KØBENHAVN K
DANMARK

tirsdag-torsdag kl. 10-17.30
fredag kl. 10-18.30
lørdag kl. 9-14, mandag lukket

TELEFON (01) 14 62 91
GIRO 5 87 15

► 8. Lxf6, gxf6 9. Sa3, b5 10. Sd5, f5 11. exf5, Lxf5 12. Ld3, e4!?! - teoretisk nyhed påstod Nurmi - 13. De2, Sd4 14. De3, Lg7 15. Lxe4, 0-0 16. 0-0-0? Lxe4 17. Dxe4 Te8 18. Dd3, Dg5† 19. Se3, Df6! 20. c3, Dxf2 -+ 21. cxd4, Txe3 22. Thf1, Te8† 0-1! 8. —, b5 9. Sd5, Le7 10. Lxf6, Lxf6 11. c3, 0-0 12. Sc2, Lg5 13. Sce3, Le6 14. Le2, Tb8 15. 0-0, a5 16. g3 (?) Dd7 17. Kh1, Lxe3 18. Sxe3, Se7 19. Lf3, b4 20. c4, f5! ♣ 21. exf5, Sxf5 22. Sxf5, Txf5 23. Ld5, Df7 24. Kg2? 24. Lxe6! Dxe6 25. b3 ♣. 24. —, Lxd5 25. Dxd5, Dxd5 26. exd5, Tb5 27. Tad1, Tf8 28. Td3, Te5 ♣ 29. Ttd1, Tfc8 30. Kf3, Kf7 31. Ke3, g5 32. f4? gxf4† 33. gxf4, Kf6 34. Kf3, Te2 35. fxe5†, Kxe5 36. Te1†, Kf5 37. Kg3, Tg8† 38. Kh3, T8g2 39. Tfl†, Ke4, 40. Tg3, Txg3†, hvid opgiver. 0-1.

Enkelt men effektivt!

5806

Fransk

Hvid: *Bach*, Vesttyskland

Sort: *Carsten Høi*

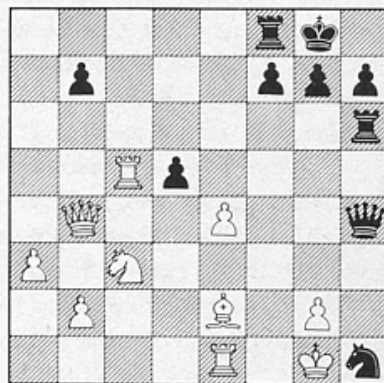
10. runde

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sd2, c5 4. exd5, exd5 5. Sgf3, Sc6 6. Lb5, Ld6 7. dxc5, Lxc5 8. 0-0, Sge7 9. Sb3, Ld6. 9. —, Lb6 10. Le3, Lxe3 11. Lxc6†, bxc6 (11. —, Sxc6 12. Te1) 12. fxe3, 0-0 13. Dd2 ±, Botvinnik-Boleslavskij 1941. 10. Ld2!? Altså ingen Karpov-Kortjnoj-variant med 10. Lg5. 10. —, 0-0 11. Lc3, Db6?! Bedre sikkert 11. —, Lf5 eller 11. —, Lg4. 12. Ld3, Sb4 13. Le2, Lf5 14. Sfd4, Lg6 15. Dd2, a5?! 16. Sb5! 16. a3? Sxc2! 16. —, Sxc2 17. Tac1?? 17. Lxa5! Txa5 18. Dxa5, Dxa5 19. Sxa5, Lb4 20. Sxb7, Sxa1 21. Txa1, Tb8 22. a3! Txb7 23. axb4, h6 ±. 17. —, Sb4 18. a3, Sbc6!! Ikke 18. —, Sa2 19. Ld4 og Tal med springergevinst. 19. Sxa5(?). 19. Sxd6, Dxb3 var hvids bedste. 19. —, Sxa5 20. Lxa5. 20. Sxd6, Sb3 osv. 20. —, Lxh2† 21. Kxh2, Txa5 ♣ 22. De3(?). 22. Dd4! 22. —, Df6 23. Dd4, Dg5. Slutspillet efter 23. —, Dxd4 24. Sxd4 er vanskeligt at vinde for sort, da hvid let trænger ind ad c-linjen. 24. Tc5, Le4! 25. f3, Dh4† 26. Kg1, Sf5 27. Db4, Sg3 -+ 28. Te1, Ta6! 29. Sc3. 29. fxe4, Sxe4! og nu

a) 30. Tfl, Th6 eller

b) 30. Txd5! Df2† 31. Kh2, Tg6 !! 32.

Dxe4 (32. Lf3, f5! med forsvarsløs hvid stilling. Mulighederne for sort er utallige) 32. —, Dg3† 33. Kgl, Dxe1† 34. Kh2, Th6† med dronningevinst. 29. —, Th6 30. fxe4, Sh1!! hvid opgiver: 0-1.

31. Tfl, Dh2+ eller 31. Sd1, Dh2† 32. Kf1, Tf6† 33. Lf3, Txf3† 34. gxf3, Sg3+.

Tegnforklaring

Se nr. 9, side 244.

Friederich Sämisch

f. 20.9.96 d. 18.8.75

Af JENS ENEVOLDSEN

Sämisch var verdens ældste stormester. Af hans generation er nu kun Euwe tilbage. Men med Sämisch forsvinder noget, som man har svært ved at forstå, når man ikke har kendt og mødt ham. Han vidste mere om skakverdenen og skakmestrene end nogen anden, og når han kom igang, kunne han fortælle næsten uendeligt.

Hvis alle hans beretninger var blevet nedskrevet ville der kunne laves en bestseller, som ville få alle andre skakbøger til at blegne. Han kom ind i skaklivet umiddelbart efter den første krig. Ved krigsudbruddet var han 18 år og lige moden til slagteriet. Han blev sat ind ved Verdun, og berettede, at den eneste chance man havde for at slippe levende fra Verdun, var at blive såret så hårdt, at man ikke kunne sættes ind igen efter endt reparation.

Han fik sin ene arm slemt molesteret, så han slap levende ud af krigen.

Han fik hurtigt pæne resultater i mindre turneringer, men allerede i 1921 vinder han førstepræmien i Wien foran så gode folk som Euwe, Breyer, Grünfeld, Tartakower, Vajda og Vukovic. Siden var det op og ned i et utal af turneringer, men hans største resultat var tredjepladsen i Baden-Baden 1925 efter Alekhin og Rubinstein.

VED ADRESSEÆNDRING

- henvendelse til postvæsenet for at få SKAKBLADET sendt til den nye adresse

Det var en af de store turneringer.

Sämisch var en stærk blindspiller og spillede 20 partier simultant. Han forsøgte engang på at spille 50, men forestillingen blev afbrudt, da deltagerne blev trætte og gik hjem.

For god ordens skyld skal nævnes, at han var fænomenal til lynspil.

Den største blivende værdi for skak fik Sämisch nok ved de berømte »Sämisch-varianter« i Nimzo-indisk og kongeindisk. Jeg husker, at han sad sammen med det danske hold ved afslutningsfesten efter olympiaden i München 58. Sovjets spillere brød tidligt op. Tal gik hen til Sämisch for at sige farvel og tilføjede: »Tak for Sämisch-varianten«!

Sämisch var positionsspiller. Opbygningen af partiet blev hans store interesse gennem hele livet. At han også kunne mestre den anden side af skakken viser partiet mod Grünfeld fra Karlsbad 29, der gav ham første skønhedspræmie.

I sine seneste år var han kendt for at tabe på tidsoverskridelse, ofte i overlegne stillinger. Kendt er denne lille historie. Sämisch skulle trække en masse træk i hård tidnød. Han klarede sagen, men opgav efter tidkontrollen, da han havde en officer for lidt. Det var en, der spurgte ham, hvorfor han ikke havde opgivet noget før. Han havde haft officer for lidt i lang tid: »Hvor skulle jeg dog vide det fra« svarede Sämisch.

Han kunne bringes ud af fatning. Jeg havde ham i sidste runde i en turnering i Tyskland kort efter sidste krig. Pludselig løftede Sämisch hånden og sagde: »Cigaret«! Der var straks en tilskuer med en hel pakke engelske, en sjælden vare i de dage. Med øjnene stift rettet mod brættet tog Sämisch imod, hvorefter han rasende rakte pakken tilbage med ordene: »Den er jo ikke lukket op«!

Vi fik et tårnslutspil. Jeg havde en bonde mere og to forbundne fribønder på den ene fløj. Sämisch søgte remisen med sin merbonde på den anden fløj. Disse slutspil har i reglen et ganske bestemt grundmønster, som Sämisch kendte. Jeg tænkte længe og lavede et træk helt udenfor mønsteret.

Sämisch fløj op i stolen. Han havde ikke tid til at gennemtænke sagerne, og i løbet af 4 træk var han færdig. »Hvorfor laver du den slags idiotiske træk«? ville han vide. »For at vi kunne blive hurtigere færdig.« De stod og trippede omkring spillet. Turneringen var forbi og man skulle gerne uddele præmierne.

Sämisch var berliner og vistnok meget typisk. Utallige historier har jeg hørt af ham om livet i det skakspillende Berlin. Efter sidste krig forlod

han Berlin og slog sig ned i Holsten. Han havde venner i hele verden og masser af gavepakker blev sendt til ham bl.a. fra USA. Han tog cigaretterne ud og gik ned på gaden og fordelte pakken mellem børnene. Han levede den ophøjede Bohemertilværelse og faldt aldrig tilbage til borgerlige normer. Min kone spurgte ledende folk dernede, om man ikke ville gøre noget for Sämisch, der sad i, så ringe kår. »Vi har forsøgt alt muligt, men han forærer alting væk. Der er intet at gøre. Vi har opgivet«.

Men en skakven, der havde et gods i Holsten tog ham i huset. Han fik værelse og kosten gratis.

Straks den første morgen lod Sämisch skikke bud til oldfruen, at han gerne ville have sin morgenmad serveret på sit værelse hver morgen. Damen lod svare, at hvis hr. Sämisch ville have morgenmad, så foregik det i spisekøkkenet. I de år han boede på godset fik han aldrig morgenmad. Oldfruen har nok ikke spillet skak.

Jeg havde den uforglemmelige oplevelse at have Sämisch som gæst i en måneds tid. Vi var blevet advaret. Hans ligeegyldighed, overfor bordplader og lyseduge i forbindelse med cigaretrykning var velkendt. Men det gik godt. Da han rejste og sagde farvel til min kone, sagde han: »Var jeg meget slem«?

Sämisch var ikke nogen tilhænger af Hitler, selvom han var gode venner med Hans Franck, der blev Gauleiter i Polen. »Franck var ikke nazist«, fortalte han mig«.

Ren antisemit var Franck ikke. Niemzowitsch havde været hans gæst. Franck elskede musik og skak. Da Sämisch under krigen blev buret inde for sit løse mundtøj, fik Franck ham ud igen.

Da Sämisch ikke længere kunne eller ønskede at gøre sig gældende i skak, slog han sig på bridge. Jeg har spillet utallige rubbere med ham og Bogoljubow, og det var de morsomste, jeg i mit liv har været med i. Bogol var den morsomste og fornøjeligste mester, jeg har været sammen med, og sammen med Sämisch fik man det sublime ind i spillet. Sämisch var kendt for sine frygtede meldinger, frygtet lige meget af modstander og makker.

Det liv, Sämisch levede forlangte en usædvanlig fysik. De fleste ville forlængst være gået ned med flaget, men Sämisch blev næsten 79, før maskineriet svigtede. I foråret fik han et såkaldt »slagtilfælde«, og han kom ikke mere på benene.

For mig, og sikkert for mange andre, er skakverdenen fattigere, efter at vi er kommet af med Sämisch. Han var en stor mester og et sjældent menneske.

Jens

Lodseddelsalget!

Så er lodseddelsalget godt i gang, eller er det? Hvor mange har *du* solgt? Husk, at DSS altid fattes penge- og din egen landsdel får 25 øre for hver lodseddel, der afsættes. Det kan godt mærkes, når man kommer over de 1000! Den lokale skakklub kan være et godt salgsmarked, specielt på aftener med holdkampe, så det er bare med at komme i sving, der er mere end en måned tilbage at sælge i! Du kan sikkert også selv vinde en præmie, hvis du sælger mange.

Godaw Do!

Den Gamle Redacteur har aldrig været særlig klarsynet, og synsk er han langt fra! Så det er ikke altid lige nemt at vide, hvad der foregår i den modsatte ende af landet! Derfor: skriv, hvis der sker noget spændende i din landsdel, eller i din skoleskakklub. Partier, partiafslutninger osv., alt er velkomment! Det er ikke sikkert, alt bliver bragt, men han bliver så glad, Den Gamle, for så slipper han for at fylde spalten med århushistorier som de følgende!

Internationalt stævne i Århus!

27.-28. september havde Århus Skoleskak besøg af Highbury Grove School, en af Londons stærkeste skoler, der forinden havde fået god modstand i Vandel, hvor de kun vandt 5-3, så Svendsen havde selvfølgelig sat næsen op efter århusiansk sejr! Det kom dog til at gå noget anderledes. I et meget jævnbrydigt felt vandt London med 14½ p. foran Jellebakkeskolen med 12½, Brobjergskolens danmarksmestre med 12 (!) og Forældreskolen med 9.

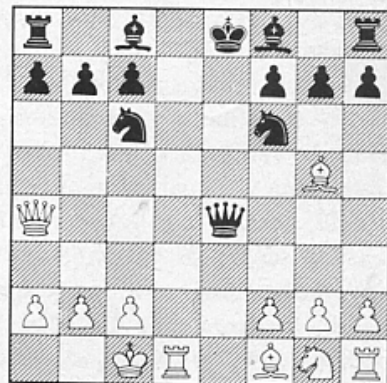
Efterårslejr

Og når dette læses, er århusfolkene netop kommet hjem efter en uges skaklejr på Sahl lejrskole ved Hjerl Hede, hvor der er plads til 48 mand (altså ikke på heden, men på skolen!).

PRÆMIEOPGAVE

Vi skal se et helt parti, næsten da! Efter 1. e4, e5 2. d4, exd4 3. Dxd4, Sc6 4. Da4, Sf6 5. Sc3, d5? 6. Lg5! dxe4 7. Sxe4, De7 8. 0-0-0, Dxe4(?) var diagramstillingen opstået. Hvad trak

hvid? Et træk er nok, men gerne et par simple varianter også. Der er en ekstrapræmie at hente, hvis nogen ved, hvem der spillede hvid. Vi kan røbe, at det er en stormester, og at det drejer sig om et simultanparti.

Stillingen efter 8. —, Dxe4

Løsninger inden 25. november!

Løsning på opgave i nr. 10

Det forkerte tårn

Efter 2. Df7!! opgav Bent Larsen på stedet, der er mat i få træk. I næste nummer bringer vi navnene på de lykkelige vindere!

Løsning på opgave i nr. 9

En 'kendt' springerfidus

1. Lf6! gxf6 2. Kf8, f5 3. Sf7† mat! Vinder blev: Allan Johansen, Fuglesangsvej 12, 3460 Birkerød.

Adresseskift!

Kassereren for DSS har fået ny adresse: H. H. Vognsen, Skjoldberg 7, 6100 Haderslev, tlf. (04) 52 74 84. Det er altså også her, man for fremtiden skal bestille teknikmærker.

Rosinen i pølseenden!!

DSS har omsider fået sving i eget skakdepot!! Foreløbig har vi dog kun 2 slags brikker, 1 bræt og Garde-ure, alt til små og oven i købet moms-nedsatte priser. Bestilling eller nærmere oplysninger hos bestyreren: Kurt A. Christensen, Åbenråvej 78 st. th., 6100 Haderslev, tlf. (04) 52 66 01.

Skakspillende datamaskiner

Af SVEND HAMANN

Mennesket har gennem hele sin historie med stor energi og opfindsomhed arbejdet på at gøre sig selv overflødig!

Uden at komme for meget ind på det historiske, kan man se konsekvensen af ovenstående på det »fysiske« område, hvor man f.eks. i dag er i stand til at konstruere industrirobotter, der kan erstatte selv meget komplicerede menneskelige arbejdsfunktioner. Eller tænk blot på månerejserne eller de igangværende forsøg på at sende robotter til Mars, hvorfra de skal sende billeder m.v. tilbage til jorden.

Efter datamaskinens fremkomst efter den anden verdenskrig har man også fået mulighed for at efterligne den menneskelige hjernes funktion, og her er det så skakspillet kommer ind i billedet. Forskerne har nemlig fundet ud af, at skakspillet faktisk er et ret svært spil! (Det har vi andre jo vist i årevis). Og derfor kan det anvendes som et mønstereksempel på, hvorledes den menneskelige hjerne arbejder.

Naturligvis er der også en række kommercielle interesser i denne sag, idet de store verdensomspændende edb-firmaer som f.eks. IBM og CDC ofrer såvel tid som penge på udviklingen af skakprogrammer. Dette giver naturligvis en del reklame og lignende, men lige så vigtigt er de erfaringer man høster at dette udviklingsarbejde. (Som iøvrigt er en udmærket træning for vordende programmører og edb-teknikere i alm.).

Endelig er der også kommet et islæt af national prestige i sagen, specielt efter det første VM for datamaskiner, der blev afholdt sidste sommer i Stockholm i forbindelse med en årlig edb-kongres (IFIP-kongressen), og specielt fordi det - også her - er amerikanerne og russerne der konkurrerer indbyrdes!

Resultatet af dette VM, hvori der deltog 13 skakprogrammer i en 4 runders schweizerturnering, var iøvrigt:

1. KAISSA, Sovjet	4 points
2. CHESS 4.0, U.S.A.	3 points
3. RIBBIT, Canada	3 points

o.s.v.

Nr. 1 og 2 nåede ikke at møde hinanden i turneringen (samme problem som i vores egen landsholdsklasse!), hvorfor man efter turneringen arrangerede et »venskabsparti«, der endte remis efter 66. træk.

CHESS 4.0 - hvis kunnen vi senere skal se en prøve på - er altså et af de stærkeste nuværende

skakprogrammer. Det var iøvrigt mod selvsamme program (det hed dog CHESS 2.5, så der foregår altså løbende forbedringer og udvikling af programmet) jeg har spillet mod tidligere, se min artikel i *Skakbladet* juli 1973.

Hvordan spiller programmet?

Som man ved gør en datamaskine i princippet nøjagtig hvad man »fortæller« den, d.v.s. programmerer den. Hvor godt en datamaskine spiller skak, afhænger derfor først og fremmest af hvorledes den bliver programmeret, hvilket i virkeligheden nøje afhænger af *hvem*, der programmerer den.

Man skulle tro, at det måtte være af afgørende betydning, at der i dette programmeringsarbejde også deltager en eller flere stærke skakspillere, men indtil nu har dette normalt ikke været tilfældet. Den eneste virkelig stærke spiller, der gennem længere tid seriøst har beskæftiget sig med dette område, er ex-verdensmesteren *Botvinnik*, der i hvert fald tidligere var ret optimistisk med hensyn til de skakspillende datamaters muligheder.

Imidlertid har man ikke i den seneste tid hørt meget om Botvinniks program, der i hvert fald heller ikke var med ved VM i Stockholm. Det russiske program KAISSA som deltog her, var først og fremmest udviklet af systemteknikere og programmører, og ikke specielt skakspillere. Det rapporteres dog, at en russisk mesterspiller A. K. Bitman har deltaget, men ham kender vi ikke på vore breddegrader.

Måden man programmerer en datamaskine på svarer på en måde meget godt til hvordan man lærer menneskelige nybegyndere at spille skak. Man starter med at fortælle dem om brættet, at der er 8 x 8 felter, herefter fortæller man hvorledes de forskellige brikker bevæger sig og hvorledes de slår andre brikker, reglerne for rökade o.s.v.

Når man har »lært« datamaskinen dette, er den nu i stand til at udføre *lovlige træk*, d.v.s. træk, der opfylder reglerne. Derimod kan den endnu ikke vurdere, hvilke træk der er gode og hvilke, der er mindre gode. Ja, faktisk kan den jo slet ikke se, at nogle træk er helt tåbelige, og knapt ville blive overvejet af en menneskelig skakspiller (i virkeligheden undersøger den menneskelige spiller sikkert alle mulighederne - i hvert fald i den aktuelle stilling - men dette går så stærkt, at man selv ikke »registrerer« det). ▶

► Den helt nærliggende fremgangsmåde ville nu være følgende:

1. Gennemregn *samlige* mulige trækkombinationer, og find en af disse, der fører til matsætning af modstanderen uanset hvad han gør.

Bortset fra, at det ikke i dag vides, om der findes en sådan vej igennem variantmylderet (den tænksomme dr. O. H. Krause har en gang beskæftiget sig med dette problem i sin bog: »Om begyndelsesstillingen i Skak« uden dog rigtigt at nå en konklusion på problemet - hvilket ikke kan undre) vil alene antallet af muligheder afskære os fra at anvende denne fremgangsmåde.

Et forsigtigt estimat af dets mulige antal skakpartier giver tallet:

10^{120} (en million er 10^6 o.s.v., altså her et 1-tal efterfulgt af 120 nuller).

Dette tal er så kolossalt, at man uden videre kan konkludere, at *ingen nuværende eller fremtidig datamaskine nogensinde vil være i stand til at gennemregne alle mulighederne i skak*. Den ville være millioner af år pr. træk!

2. Når denne metode altså ikke kan bruges, må man altså til at »fortælle« datamaskinen, hvilke stillinger - og dermed træk - der er gode, og hvilke, der ikke er det. Dette plejer man at udtrykke ved at sige, at programmet skal forsynes med en *værdifunktion*.

Vi kender alle vor »børnelærdom«, der siger, at en bonde er 1 point værd, en springer 3 points, et tårn 4.5 points o.s.v. Dette er i sig selv en værdifunktion, og som bekendt en meget vigtig en. Hvis man lærer datamaskinen dette, vil den straks kunne spille bedre, idet den nu udelukkende vil vælge træk, der giver den - om muligt - så god en materiel situation som muligt.

Det er klart, at den materielle stilling ikke er det eneste der tæller, og man må derfor gå videre og indprogrammere en række andre regler til maskinen, som f.eks.:

- dobbeltbønder er svage, især hvis de er isolerede
- tårnene skal arbejde på åbne linier
- officererne skal ud i åbningen
- bindinger er farlige
- kongean greb er godt
- forsvar er svært
-
-
-
- o.s.v.

Det er imidlertid svært at *definere* disse begreber klart, det er svært at få alle relevante faktorer med, og det er endelig endnu sværere at *vægte* disse faktorer indbyrdes betydning.

Dette er imidlertid, hvad man er nødt til, og hvad man faktisk gør i dag. Værdifunktionen skal kunne udtrykkes som et *pointstal*, der skal være større, desto bedre man står. Hvis stillingen er lige er værdifunktionen 0, og negativ, hvis man står dårligst. Hvorledes denne værdifunktion kan anvendes til konstruktion af et skakprogram, beskrives i det følgende.

Værdifunktionen

Formålet med værdifunktionen er at sætte maskinen i stand til at *tænke fremad*, hvilket naturligvis er nødvendigt, hvis den overhovedet skal gøre sig håb om at komme til at spille nogenlunde godt. Omvendt skulle der være muligheder i dette for datamaskinen, der jo kan gennemregne millioner af kombinationer på få sekunder *uden at gøre fejl*, og dermed altså, hvis den er hurtig nok, skulle kunne regne flere træk frem end sin menneskelige modstander.

Lad os lige gøre et regnestykke, idet vi husker, at et træk består af to halvtræk, et hvidt og et sort træk:

I det første træk har hvid 16 bondetræk plus 4 springertræk, ialt 20 mulige. Sort har ligeledes 20 mulige træk, og efter det første træk kan der altså fremkomme $20 \times 20 = 400$ forskellige stillinger. Efterhånden som der kommer flere og flere brikker i spil stiger antallet af muligheder, der dog til sidst i slutspillet igen vil aftage noget. Det er sikkert rimeligt at regne med, at der i gennemsnit er ca. *1000 muligheder pr. træk* (to halvtræk à ca. 30-35 muligheder).

Dette tal vil vi bruge til at beregne, hvor mange træk datamaskinen kan formodes at kunne tænke fremad, idet vi f.eks. sætter dens regnehastighed til en milliard kombinationer pr. sek.:

Træk nr.	1	2	3	4	5	o.s.v.
Antal muligheder	10^3	10^6	10^9	10^{12}	10^{15}	
Tidsforbrug, sek.	-	-	1	1000	1000000	

1000 sek. = ca. 15 min.

1000000 sek. = ca. 12 dage

Som man tydeligt ser, stiger tidsforbruget enormt hurtigt. Selvom man skulle få hurtigere datamaskiner i fremtiden - hvad man givetvis gør - kan man se, at selv om der kommer datamaskiner der er 1000 gange hurtigere end i vores eksempel, vil de alligevel kun kunne tænke ét træk længere frem.

Det skal iøvrigt nævnes, at der er en grænse for, hvor hurtige datamaskiner man vil kunne udvikle, nemlig den grænse, der bestemmes af de

▶ 30.Td2xd6	Td8xd6	÷9	3	30	Værdifunktionen bliver her negativ, idet maskinen regner med at komme ind i ovennævnte variant, som den vurderer at være til sorts fordel.
31.Db4xd6	De7xd6	119	10		
32.Td1xd6	Kh8-g8	132	6		
33.c2-c3	Kg8-f8	146	4	31	Nu kan den imidlertid se, at den er blevet narret, og værdifunktionen stiger voldsomt.
34.Td6-d7	Tc8-b8	137	5		
35.Td7-c7	g7-g5	144	5	32-40	Læg mærke til, at maskinens tidsforbrug er blevet mindre nu, hvor der ikke er så mange brikker tilbage på brættet. Iøvrigt havde det været nemmere for hvid i stedet for 39. c4 at spille 39. Kd3 for at fortsætte over c4 og c5 o.s.v. Jeg gjorde mig dog ikke større anstrengelser for at spille de bedste træk, men trak næsten med det samme i bedste »simultanstil«.
36.Kg1-f2	Kf8-g7	140	4		
37.Kf2-e2	Kg7-f6	131	4		
38.b2-b4	Kf6-e6	133	3		
39.c3-c4	Ke6-f6	133	3		
40.c4-c5	Kf6-e6	135	3		
41.Ke2-d3	Tb8-d8†	126	2		
42.Kd3-c4	Td8-d4†	123	2		
43.Kc4-c3	Td4-d7	126	2	43	Det er meget godt set at maskinen, at bondeslutspillet efter tårnafbytningen er remis.
44.Tc7-c8	Td7-d1	115	4	46	Her udbrød maskinen: »Oh, you had that«! (Nå, havde du det træk!)
45.Tc8-b8	Td1-d7	116	4	48	Maskinen spiller meget passivt, ellers kunne den jo straks spille 48. —, Td2.
46.b4-b5	a6xb5	85	4	54-55	Det var faktisk ikke maskinen, der her opgav, idet den altid fortsætter til mat, men derimod CDC, der på maskinens vegne opgav. Iøvrigt kunne man da udmærket indprogrammere en regel om, at maskinen skal opgive hvis værdifunktionen kommer over en vis græse i modstanderens favør, f.eks. 500 points.
47.Kc3-b4	Td7-d4†	97	4		
48.Kb4xb5	Td4-d7	164	4		
49.Kb5-b6	Td7-d2	168	4		
50.Tb8xb7	Td2xh2	164	6		
51.a5-a6	h7-h5	177	9		
52.a6-a7	Th2-a2	200	4		
53.Tb7-b8	h5xg4	309	9		
54.f3xg4	Ta2-b2†	638	9		
55.Kb5-c6	sort opgiver!				

Som en sammenfattende vurdering af, hvordan maskinen spiller - vurderet som om den var en normal menneskelig modstander - kan man sige, at den spiller lidt enfoldigt og noget passivt! Spillestyrken svarer vel til en 2. til 3. klasse efter vor danske standard, og man har da også estimeret nogle af disse skakprogrammer til at have et ratingtal på omkring 1500, hvilket vil sige, at jeg bør vinde over den med over 99%'s sikkerhed.

Det skal understreges, at ovenstående vurdering går på maskinens evner som skakspiller, og ikke på det rent edb-tekniske, hvor jeg har stor respekt for programmet og dets konstruktion.

I Arthur C. Clarke's fremtidsroman: »Rumrejsen år 1001« - som en del af læserne måske har læst eller set på film - forestiller forfatteren sig, at menneskets stræben på at erstatte sig selv i en fjern fremtid fører til, at mennesket forlader sit nuværende »skrøbelige hylster« og selv bliver til en datamaskine af det meget solidere metal og plastik! En i sandhed interessant og uhyggelig tanke, som vores skakparti dog heldigvis tyder på endnu er meget langt borte!

Men jeg vil med interesse følge udviklingen indenfor *skakspillende datamaskiner*.

litteratur

Modtagne bøger

Åbningsspil

Encyklopedija sahovskih otvaranja. 2. Encyclopedia of chess openings. 2. B: 1. e4 R ÷ 1...c5, 1...e6, 1...e5. - 1. e4 c5. [Publ. by] Sahovski informator, Beograd 1975. (Distribueres i Vesteuropa af B. T. Batsford, London). 400 s. Indb. £ 7.50.

2. del af Informators store 5-binds åbningsværk. »R« i titlen er Informators betegnelse for »forskellige« træk og bindet behandler altså alle åbninger efter 1. e4 minus åbne spil (1. e4, e5) og fransk (1. e4, e6), som blev behandlet i 1. del.

Medarbejdere er en lang række af verdens førende stormestre, der hver har skrevet et eller flere afsnit. Bent Larsen skriver i dette bind om Nimzowitsch' forsvar (1. e4, Sc6), Skandinavisk (1. e4, d5) og om varianten 1. e4, c6 2. d4, d5 3.

Sc3, dxe4 4. Sxe4, Sf6 5. Sf6, gxf6 i Caro-Kann.

Notationen og noteapparatet er Informators sædvanlige system og kan derfor umiddelbart forstås af enhver, også selvom man ikke har kendskab til fremmede sprog.

Harding, T. D.; P. R. Markland The Sicilian Richter-Rauzer. (Contemporary chess openings). B. T. Batsford, London and Sydney 1975. 146 s. Indb. £ 3.95.

I ni kapitler analyserer forfatterne et af de mest forgrenede og omfattende variantkomplekser i det sicilianske vildnis: Richter-Rauzer-varianten, som opstår efter trækkene 1. e4, c5 2. Sf3, Sc6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, d6 6. Lg5. - Engelsk beskrivende notation.

Marovic, D.; I. Susic King pawn openings. B. T. Batsford, London 1975. 255 s. Indb. £ 4.95.

Engelsk oversættelse af et jugoslavisk åbningsværk i to dele, hvoraf den foreliggende del handler om alle åbninger, der opstår efter 1. e4. Den ene af forfatterne, Marovic, har selv stået for oversættelsen fra serbo-kroatisk til engelsk. - Beskrivende notation.

Moles, John The French defence. Main line Winawer. (Contemporary chess openings). B. T. Batsford, London and Sydney 1975. 258 s. Indb. £ 4.95.

Nimzowitsch-forsvaret i fransk eller som englænderne kalder varianten, Winawer-varianten, er langt det vigtigste variantkompleks i fransk og visse varianter er analyseret langt ind i midtspillet. Denne bog handler kun om hovedvarianten, som opstår efter 1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, Lb4 4. e5, c5 5. a3, Lxc3† 6. bxc3 og hvor dybt ind i midtspillet analyserne går fremgår af, at seks af bogens treogtyve kapitler handler om afvigelser i 13. træk (efter 6. —, Se7 7. Dg4, Dc7 8. Dxc7, Tg8 9. Dxc7, cxd4 10. Se2, Sc6 11. f4, Ld7 12. Dd3, dxc3). - Engelsk beskrivende notation.

Turneringer

Vijftiende *IBM schaaktoernooi 1975*. 7 tot en met 26. juli. Uitg.: Toernooicomité IBM schaaktoernooi, Amsterdam 1975. 191 s. Pris ukendt. Alle 120 partier fra stormestergruppen i årets IBM-turnering (hvor Svend Hamann deltog) + alle 66 partier fra mestergruppen - nogle af partierne med deltagernes noter.

Koblenz

LEHRBUCH DER SCHACHSTRATEGIE BD. 1

2. oplag, 288 sider, talrige diagrammer, 12,0 x 19,0 cm
Indbundet/smudsomslag, 16,80 M.
Bestillings-nr. 671 182 8

Forfatteren beskriver ved hjælp af mange praktiske eksempler strategiske lovmæssigheder. Beherskelse heraf vil hjælpe enhver skakspiller til øget spillestyrke.

Bestilles gennem en international boghandel

Kotow

LEHRBUCH DER SCHACHSTRATEGIE BD. 2

2. oplag, 280 sider, talrige diagrammer, 12,0 x 19,0 cm
Indbundet/smudsomslag, 17,40 M.
Bestillings-nr. 671 203 8

Forfatteren kan se tilbage på en strålende skakkarriere. Han har her nedfældet sine erfaringer. Han undersøger bl.a. udførligt bøndernes rolle, kampen om centrum, fløj- og centrumsangreb, kunsten at manøvrere samt stillingsbedømmelse og planlægning.

SPORTVERLAG

DDR 108 Berlin, Neustädtische Kirchstraße 15

Redaktion:

JAN MORTENSEN (originalopgaver - diverse)

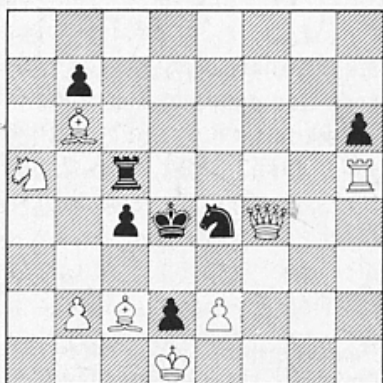
Sct. Olavsallé 44, 2630 Tåstrup. Tlf. (02) 99 25 58

J. P. TOFT (løserturneringen)

Broergade 8, 1672 København V. Tlf. (01) 22 08 22.

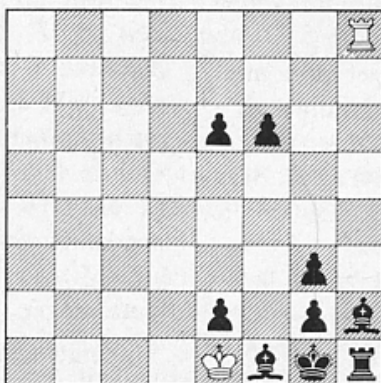
Originalopgaver

9731. Georg Thomas
København

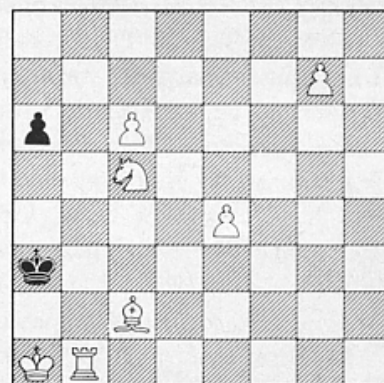
Selvmat i 2 træk

9732. Jan Mortensen
København

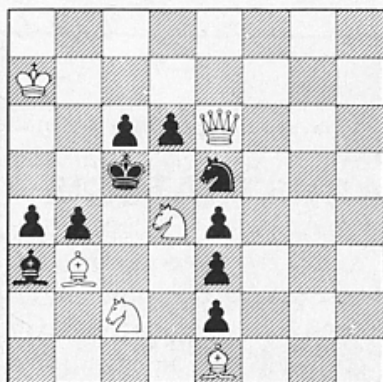
Selvmat i 4 træk

9733. Leif C. Schmidt
København

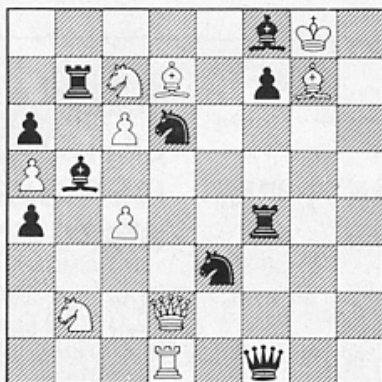
Selvmat i 4 træk. B) Bg7 på d7
C) Bg7 på b7. D) Lc2 på d2.

9734. Walther Jørgensen
København

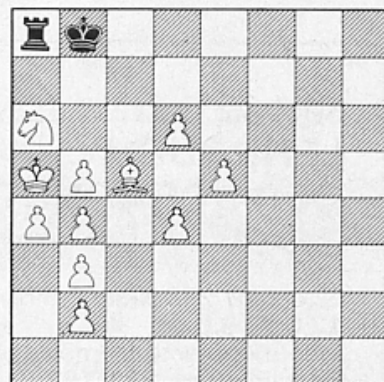
Mat i 2 træk. B) Kc5 på d3

9735. Leif C. Schmidt
København

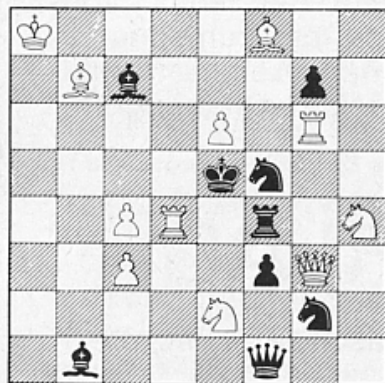
Mat i 2 træk

9736. Jan Mortensen
København

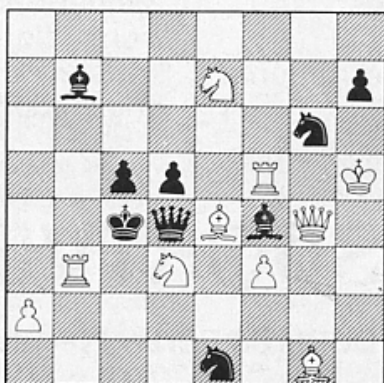
Hvad var det sidste træk?

9737. Oskar Wielgos
Gelsenkirchen

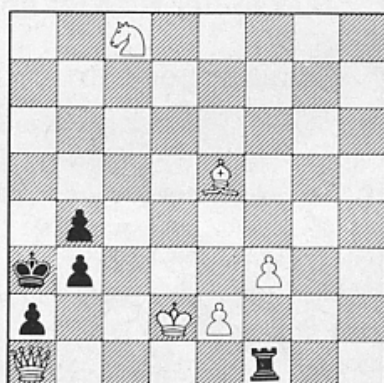
Mat i 2 trækS

9738. Claude Goumondy
Paris

Mat i 3 træk

9739. Søren Jensen
Vojens

Mat i 5 træk

Reproduktioner

9740. E. Barthelemy, *Miniatures strategiques* 1935: ♖b4, ♗c6, ♘c1, ♙d5, ♚a2, ♛c3 - ♜b2.

9741. Roald Bukne, *Dagbladet* (Oslo) 1955: ♖g1, ♗a4, ♘a7, ♙h3 - ♚b7, ♛g2, ♜h4.

9742. Karl Fabel, *Schachmaty vSSSR* 1937: ♖e3, ♗h1, ♘b8, ♙e4 - ♚c4, ♛e8, ♜g1.

9743. Brian Harley & C. G. Watson, 1. hedr. omt. *Good Comp.* 1921: ♖f6, ♗h3 - ♚h5, ♛f7, ♜h4.

9744. L. N. de Jong, *More Rooks* 1911: ♖c1, ♗b3, ♘h1, ♙c2 - ♚a1, ♛a4, ♜a5.

9745. W. Massmann, *Kieler Neu. Nachr.* 1934: ♖a1, ♗c4, ♘a8, ♙c2 - ♚a3, ♛a4, ♜a5.

9746. J. R. Neukomm, *Pajtas* 1947: ♖d4, ♗g8, ♘h8, ♙f6, ♚h3, ♛h4 - ♜f5.

9747. F. Sackmann, *Deut. Arb. Schachztg.* 1909: ♖h5, ♗h3, ♘f3, ♙a2, ♚c8, ♛g4 - ♜e5.

9748. Ottavio Stocchi, *Salut public* 1929: ♖h5, ♗b3, ♘f1, ♙h3, ♚f5 - ♜f6, ♛e7.

9749. F. von Wardener, 2 pr. *L'Echiquier marseillais* 1925-6: ♖h8, ♗h4, ♘e5, ♙g8 - ♚g6, ♛f5, ♜e6.

9750. Marian Wrobel, 1 pr. *Dagbladet* (Oslo) 1956: ♖f8, ♗d3, ♘f3, ♙g6, ♚e3 - ♜e6, ♛g4, ♜d7.

I alle: Mat i 2 træk

To 75-års-dage

To kendte skakpersoner fylder begge 75 år i denne måned, nemlig Arthur Madsen, Svendborg, den 5., og Albert Neess, København, den 13.

Arthur Madsens skakproblematisk indsats er omtalt i *Skakbladet* november 1970, til hvilken vi skal henvise. De tre opgaver 9731-33 er tilegnet ham. 9732 er tildels Arthur Madsens eget værk, idet han er kommet med en væsentlig forbedring af den oprindelige stilling.

Albert Nees, hvem opgaverne 9734-36 er tilegnet, er bl.a. kendt som opfinder af det magnetiske demonstrationsbræt med *den 33. brik*, der viser hvad, det sidste træk var. Om den 33. brik er til nogen hjælp ved løsningen af 9736, er dog nok et åbent spørgsmål.

Dansk Skakproblem Klub

Næste møde afholdes onsdag den 12. november kl. 19,30 i Medborgerhuset, Baldersgade 3, 2.sal. *Willy Enggren* holder foredrag om *temaveksel*. Efter foredraget almindelig problemskak. Ikke-medlemmer af klubben er altid velkomne til dens møder, og der er altid lejlighed til at stille spørgsmål om problemskak, både af begyndere og viderekomne.

Løsninger til september-nummeret

9697 (Hermanson). I meget økonomisk form har forfatteren fremstillet 3 matændringer fra for-

spillet til løsningsspillet (efter Dxb4, Dd7 og Dxc2). 1. Dd5.

9698 (Johnsen). 1. Db4. 2. blokader med Sg5 besvares med 2 selvspærringer med Sb1.

9699. (Makarenko). Svarene på de to kongetræk i forspillet (1. —, Kxe3 2. De2; 1. —, Ke5. 2. De6) ændres til 2. De1/De7 i forførelsen 1. Db4? Lb1-! I løsningen forsvinder de oprindelige flugtfelter og to nye kommer til. De to forspilmattræk kommer nu på de nye flugttræk: 1. Sg4, Kf3. 2. De2; 1. —, Kf4. 2. De6.

9700 (Sørensen). 1. Db2 truer 2. Dxd4. Træk med Sd4 fremkalder ialt 8 varianter. Dette iøjnefaldende tema, der kaldes springerhjul, har i tidernes løb tiltrukket mange forfattere.

9701 (Goumondy). A) 1. Th-e5, Texe5/Tcxe5. 2. Sh5/Te4. B) 1. Le5! Texe5/Tcxe5. 2. Tf5/De3. C) 1. Te-e5, Texe5/Tcxe5. 2. Tf5/Se2. D) 1. Se5, Texe5/Tcxe5. 2. Tf5/Te4. Temaet består i det sorte skæringspunkt på e5 mellem de to tårne. Går et af tårnene til dette felt, udnytter hvid spærringen for det andet: 1. —, Te-e5. 2. Tf5 (Nu kan Tc5 ikke slå), Txf5. 3. Te4, og analogt efter 1. —, Tc-e5. Hvid fremkalder de sorte spærringer ved et offer på skæringsfeltet, et tema der kaldes Plachutta. Temaet er her quadrupleret i form af en firling, og der forekommer ialt 5 hvide 2. træk i temavarianterne.

Desværre ser det ud til, at Goumondys smukke firling er ødelagt. H. Andreasen, Rødovre, har udført et stort arbejde og han har i diagramstillingen a) og i c) fundet to lumske stille træk, der helt ødelægger opgaven. Der kan i begge stillinger spilles enten 1. Le6 eller 1. Le7, hvilket skaber 2 trusler Te4† eller Th4† og der findes intet på apoteket, der kan hjælpe. Enkelte andre lødere har fundet et af disse træk, men så ikke den tilsigtede løsning.

9702 (Grande). 1. De1? Sg6! 1. De1? Lc2! 1. Df5? Sb6! 1. Df4! Lxa2. 2. Dd6 (trussel), Ke8. 3. De7+. 1. —, Sf7. 2. Lxf7, Kd7 3. Dd4+ 1. —, Sg6. 2. Dd6†, Ke8. 3. f7+. 1. —, Kd7. 2. Df5†, Ke8. 3. Dc8+. 4. modelmatter.

9703 (Hage). 1. Se-f1, truer (Txc4). 2. Tc3† dxc3 (Txc3). 3. bxc3+. 1. —, gxf1D†. 2. Sxf1, Lxf1 (trussel). 3. Td1+. 1. —, Da7. 2. Sg3 truer (Txc4). 3. Se2+. Trods de 5 hvide officerer og sort konges placering ved randen indeholder denne opgave 3 helt forskellige modelmatter. Interessant opgave (V.R.).

9704 (Masanek). 1. Tb5†, Kd4. 2. Tb2-b4†, Kd3. 3. Lb3; Tal+. Hvid konge udsættes for to dobbeltskakker. Genganger fra Stella Polaris.

9705 (Madsen). 1. Dc8, Sc6/Se6. 2. Da6†. 1. —, Sd-. 2. Dc4†. 1. —, Sb-. 2. Df5† Sort halvbatteri (to brikker skal skaffes væk, før La1 giver mat). 1. Df4/Dc5? Se6! God opgave (V.R.).

Rettelser

9626 (Blikeng). Efter korrektionen er der biløsning 1. De8⁺, De7. 2. Dh5⁺ (Meddelt af V. Mortensen).

9720. HTe4, ikke c4.

9730. B) Efter nøglen.

Løserliste for september

Helge Aaen 191 (1), H. Andreasen 108 (2). Frede Back 303. Erik Bak 193. A. Binderup 284 (2). E. Bühring 327 (1). Chr. Dahl 61. A. Dithmer 186 (14). Dysted 243 (1). Ole Hansen 173. Sv. B. Hansen 126 (2). Bent Jensen 191. Kr. Rohde Jensen 387. V. Johnsen 291 (3). P. Roel Jørgensen 316. H. Klüver 199 (2). H. Kløve 423 (3). B. O. Kristensen 88 (3). O. Kroll 323 (2). Lahn-Nielsen 173 (2). Torben Larsen 30 (2). V. Mortensen 179 (1). Jens Nielsen 310 (2). P. K. Pedersen 180 (1). Peer Ravn, Lyngby 10. O. Reeh 212 (3). P. E. Rønø 219 (1). Kr. Sand 376 (2). Leif C. Schmidt 247 (3). L. Skov 95 (2). Leo S. Sørensen 502 (1). B. Teglbærder 186. Knud Thrane 143 (17).

500 points er nået af Leo Staun Sørensen, Stationsvej 37, Biersted, 9440 Åbybro.

korrespondanceskak

Enkeltmandsturnering

Turneringsleder:

Jørn Erik Hansen, Sømarksvej 230, 5471 Sønderø.
Tlf. (09) 89 14 77. Giro 1 27 50 97

Nye grupper startes, når der foreligger 7 tilmeldelser. *Indskud*: Elitekl. kr. 50, mesterkl. kr. 40, 1-2-3 kl. kr. 35. Førstegangsdeltagere kan tilmelde sig til 3., 2. eller 1. kl. Tilmelding til højere klasser kan ske efter resultater opnået i ICCF's turneringer, pokalturneringen eller i nærskak. Husk at opgive personnummer og tilhørsforhold til DSU.

Landsholdsklassen 1974

Hans Rasmussen - Axel Nielsen 1-0, Gunnar Nielsen - Hartvig Nielsen 1/2-1/2.

Landsholdsklassen 1975

Så gik startskuddet til dette års DM med følgende felt: 1. Carsten Hansen 2000 2. P. Korning 2205 3. Lars Hyldkrog 1988 4. Allan A. Jensen 2356 5. Julius Nielsen 2526 6. Svend Aage Mad-

sen 2309 7. Michael Kjærbye 2093 8. Finn Gaschholm 2027 9. Jens Chr. Lund 2112 10. Gunnar Nielsen 2356.

Med et ratinggennemsnit på 2196 skulle klassen være en anelse stærkere end LH-1974, hvor tallet var 2188. Præmierne bliver 1. 1000 kr. 2. 450 kr. 3. 300 kr. og 4. 150 kr.

Eliteklassen

Gr. 1: 4/2, 5/7. 3: 6 starter 21/9 1975.

Tilmeldinger: L. Foldager, Børge Bonnerup.

Mesterklassen

Gr. 179: 2/6, 4/5, 6/1. 180: 1/6, 2/1, 2-5, 3-6, 7-1, 7/4. 181: 2/5.

Ny gr. 185: 1. Niels Hansen 2. L. Ploug Hansen 3. Leif Nielsen 4. C. Å. Pedersen 5. Niels P. Vestergård 6. Arnold Christensen 7. Jørgen Scheuer.

Tilmeldinger: Hakon Sørensen, Leif Jensen, P. Thystrup, P. Grydholt Jensen.

1. klasse

Gr. 331: 1/7. 332: 1/6, 7-3. 333: 5/4, 5/7. 334: 4/6, 5/1. 335: 2/3, 3-1, 3/5, 3/7, 6/4, 6/7, 7/5. 336: 1-6, 1/5, 3/4, 6/3, 6/4, 6/5, 7-1. 337: 2/7, 3/7, 4/3, 5/7, 6/7. 338: 1/6, 3/1, 3/5.

Ny gr. 344: 1. Normann Hansen 2. Lars P. Mortensen 3. K. Videbæk 4. J. Sandahl 5. Keld T. Eriksen 6. Helge Nielsen 7. F. Appel. 1-345: 1. F. Appel 2. A. Urban 3. P. Rank 4. P. Rafn 5. Jac. Jacobsen 6. E. Lund 7. K. B. Top-Jensen.

2. klasse

Gr. 697: 1-2, 2/6. 698: 1/2. 701: 5-1. 702: 2/1. 703: 2/7. 704: 2-4, 7/3, 7/4. 706: 4/7. 707: 1/7, 2/5, 3/1. 708: 2/1, 4-5. 709: 2-7, 4/7, 5/7, 6/7. 710: 5/4, 5/6. 711: 2-7, 3/4, 3/6, 4/1, 4/6, 4/7, 6/2, 6/5. 712: 3/4. 713: 1/5. 714: 5/2.

Ny gr. 716: 1. Jens Sørensen 2. Jørn Hansen 3. K. B. Krasborg 4. H. Chr. Baagøe 5. E. Hesselager 6. Arthur Hansen 7. P. Kleiminger. 2-717: 1. Finn Jepsen 2. Kingo Jørgensen 3. Bent Jensen, Fakse 4. J. O. Jensen 5. Jakup Thomsen 6. K. Mølgård 7. Chr. A. Møller.

3. klasse

Gr. 770: 2/5. 771: 5/1. 773: 4/3. 775: 1/2, 1/6, 5/2, 5/4, 5/6. 777: 2/1. 778: 1/2, 3/7, 4/2, 4/3, 5/2, 7/2, 7/6. 779: 6/7, 7-3. 780: 5/1. 781: 1/2, 5/6 tid, 7/2. 782: 1/2, 2/5, 3/2, 3/6, 4/2, 5/4, 6/1, 6/2, 7/2, 7/5, 7/6. 783: 1/3, 3/7, 4/2, 5/7. 784: 5/6.

Ny gr. 790: 1. V. Dewald 2. H. Balling 3. V. Sej-

er 4. Ove Christensen 5. P. Garde 6. B. Münster
7. V. Nygård. 3-791: 1. Lauge Andersen 2. Kim
Jørgensen 3. H. O. Hindborg 4. F. Arildsen 5.
K. Juliussen 6. Hakon Lauridsen 7. Poul Olsen.
3-792: 1. F. Hårgård 2. Kr. B. Larsen 3. Per
Nielsen 4. E. Bertelsen 5. Hvid Nielsen 6. P. King-
gård 7. Jørn Thomsen.

4. klasse

Gr. 689: 2/1, 2/5. 690: 1/7.

Afsluttede grupper

1-332:

1. Kurt Pedersen, Ålborg	5
2. Flemming Skjoldager, Kr. Hyllinge	5
3. Torben Hjorth, Holstebro	3½
4. Mogens Dalhoff, Horsens	3½
5. Helge Nielsen, Baggesholm	2½
6. Henning Pedersen, Gentofte	1
7. Otto Lyhne, Skovlunde	½

2-698:

1. Erik Pedersen, Thisted	6
2-3. Jørgen Due, Hvidovre	4
2-3. Finn Larsen, Randers	4
4. Lars P. Mortensen, Næsby	3½
5. Per Christiansen, Herlev	2
6. Niels Hansen, Fredericia	1½
7. W. F. Grandahl, København	0

2-701:

1-2. Lars Møller Pedersen, Tåstrup	5
1-2. Jens Nielsen, Kr. Eskildstrup	5
3. N. J. Kristiansen, Rudkøbing	4
4. Sven Navntoft, Ø. Toreby	3½
5. Erling Lynggård, Vamdrup	2½
6. Sv. Åge Hansen, Broby	1
7. Leif Gregersen, Hjortshøj	0

2-703:

1. Gunnar Christiansen, Brønshøj	5½
2. Hans Novrup, Børkop	5
3. Bjarne G. Hansen, Nykøbing M.	3
4. Søren V. Pedersen, Lyngby	3
5. Finn Andreassen, Korinth	2½
6. Henry Andersen, Mårsø	2
7. Erick Boisen, Ølstykke	0

2-706:

1. Jan Sandahl, København	6
2. C. C. Strachan, København	4
3. C. Matthiesen, Dronningborg	4
4. N. Liltorp, Hjørring	2½
5. J. P. Petersen, Nøbbølle	2½
6. Ernst Nielsen, Grindsted	2
7. Kurth Hansen, Idestrup	0

3-770:

1-2. M. Bentzon, Solrød Str.	4½
1-2. John Christensen, Brønderslev	4½

3. Keld Thomsen, Viby	4
4. Ejvind Jensen, Svendborg	3½
5. O. H. Johansen, Kr. Helsingø	3
6. H. P. Jørgensen, Løgumkloster	1½
7. Jan Sørensen, Skagen	0

4-689:

1. Jens J. Taisbak, Herning	6
2-3. Otto Floutrup, Erslev	3½
2-3. Niels Pedersen, Hobro	3½
4. Niels P. Jensen, Hvorslev	3
5-6. Knud Jensen, Vojens	2
5-6. Niels E. Møller, Lendemærk	2
7. Poul E. Kristensen, Fakse	1

Jørn Erik Hansen

Pokalturningering

Turneringsleder:

Jørgen Axel Nielsen, Kristiansgårdsvej 3, 8330 Be-
der. Tlf. (06) 93 67 90. Giro 16 96 15

Holdturnering

Turneringsleder:

Kaj Pagels, Vejrmosegårdsallé 5, Snoghøj, 7000
Fredericia. Tlf. (05) 95 33 27. Giro 5 04 32 55

Nu går det løs!

Hermed indbydes for 1. gang til DSUs Dan-
marksturnering i K-skak for hold. I 1-2-3. divi-
sion lyder startskuddet den 10/1 1976, mens
klasserne A, B og C starter allerede ultimo no-
vember, nemlig så såre 3 klubber har tilmeldt
sig i de enkelte klasser.

De tilmeldte hold bliver så vidt muligt ind-
placeret efter følgende vejledende retningslinjer
for gennemsnitsratingtal: 1. div. ca. 2000, 2.
div. ca. 1900 og 3. div. ca. 1800. I klasserne A,
B og C er der principielt fri tilmelding, som vej-
ledning gælder følgende gennemsnitsrating: A
1700, B 1600 og C alle lavere.

Hvert hold består i alle rækker af 4 mand.
I hver divisionsgruppe er der 7 hold, i A, B og C
er der 3 hold pr. gruppe.

Tilmeldelse: Klubvis med angivelse af hver
holddeltagers data, herunder K-ratingtal eller
nærskakspillestyrke. Også *enkeltmedlemmer*
kan deltage; disse tilmelder sig direkte hos turne-
ringslederen, som sammensætter dem til hold.
For divisionshold udløber fristen 9/12 1975, i
klasserne A, B og C kan man tilmelde sig løben-
de.

Indskud: 1. div. 200 kr/hold, 2-3. div. 150 kr/
hold. A, B og C 0 kr/hold. Indskud skal medsen-

des ved tilmelding, benyt venligst giro nr. 5 04 32 55.

Præmier: 5/7 af indskuddene går i præmiepuljen. 1. divisions vinder erhverver udover en pokal titlen »Danmarks mester i K-skak for hold«. Iøvrigt dukker der nok små overraskelser op på præmielisten.

Slutstillinger i den »gamle« holdturnering

3. klasse gruppe 3: 1. Centrum, Esbjerg 14, 2. Skk. Alssund, Sønderborg 10, 3. Albertslund Skk. 8½, 4. Ribe Skk. 6½ og 5. St. Heddinge Skk. 0.

Hjertelig til lykke til de 4 spillere fra Esbjerg, der blæste al modstand omkuld! Holdet bestod af Martin Clausen (3), Hans Pedersen (3), Lars Hedebo (4!) samt Ove Matras (4!).

Kaj Pagels

Tematurneringer

Turneringsleder:
Willy Abrahamsen, Korkendrupvej 27,
5540 Ullerslev. Tlf. (09) 36 15 90. Giro 7 28 57 87

Indbydelse til tematurnering i K-skak

Dansk Skak Union indbyder hermed alle nordiske skakspillere til en tematurnering i K-skak. Temaet bliver Lettisk Gambit, hvilket vil sige, at de tvungne åbningstræk bliver 1. e4, e5 2. Sf3, f5.

Her er chancen for de, som ønsker at studere åbningsspillet dels for at dygtiggøre sig, dels for evt. at kunne yde bidrag til åbningsteorien gennem en selvstændig analysevirksomhed. Og ønsker man et grundigt kendskab til en ret sjældent spillet variant for at have et stærkt våben ved brættet, så er denne tematurnering en oplagt mulighed!

Det er meningen, at partimaterialet skal danne grundlag for et teoriværk om Lettisk Gambit i form af en mindre bog, evt. som bind II af *Børge Andersen & Hartvig Nielsen: Lettisk Gambit*.

Der udsættes præmier til væsentlige teoretiske nyheder, ligesom der er præmie til nr. 1 og 2 i hver gruppe samt en skønhedspræmie.

Turneringsregler:

1. Alle organiserede skakspillere i Finland, Island, Norge, Sverige og Danmark kan deltage.
2. I den indledende runde fordeles deltagerne i 7-mands grupper efter formodet spillestyrke, ligesom det forsøges at få flest muligt af de 5 nationaliteter repræsenteret i hver gruppe.
3. Gruppevinderne + evt. nr. 2 går videre til semifinalen, hvorfra man på samme måde igen

placerer sig til finalen. I semifinalen dannes grupperne efter fri lodtrækning.

4. Der stiles efter en finale med 10 deltagere. Med under 100 deltagere i indledende runde går vinderen herfra direkte til finalen.

5. Indskuddet er Dkr. 35.

5. Tilmelding senest d. 20/12 1975 (fra andre nordiske lande end Danmark bedes tilmeldinger samlet klubvis) til turneringslederen, *Willy Abrahamsen, Korkendrupvej 27, DK-5540 Ullerslev, Danmark. Telefon (09) 36 15 90.*

7. Start ca. 15/1 1976.

Op af starthullerne, og rigtig god fornøjelse!

Willy Abrahamsen

Udenlandske turneringer

Turneringsleder og repræsentant i ICCF:
Arne Henriksen, Syrenvej 34, 6880 Tarm.
Tlf. (07) 37 11 49. Giro 10 59 15

ICCF-kongressen i Østrig

Kongressen fandt sted fra 13.-22.9.1975 i Bad Mitterndorf på hotel Grimmblick; der deltog 28 fra 18 europæiske lande. Kongressen ledes af ICCF-præsidenten Hans-Werner von Masow, Hamburg, der i åbningstalen bl.a. mindedes afdøde stormester P. Keres, der i sin tidligere skakløbebane deltog med glimrende korr. resultater. Generalsekretær Dr. B. Lukas, CSSR, meddelte, at der generelt var et stort og voksende samarbejde mellem alle tilsluttede nationer (61) samt om ikke altid tilfredsstillende oplysninger fra enkelte organisationer ang., hvorledes man gennem ICCF kan tilmeldes internationale korr. turneringer. ICCF-turneringsdirektør Erik Larsson, Sverige, oplyste, at der i verdensturneringerne i 1973 startede 1205, i 1974 1361 og i de første 8 måneder i 1975 1204 spillere. Kontaktmanden til FIDE, A. Heinze, DDR, omtalte det stedse nærmere samarbejde mellem FIDE og ICCF, herunder begyndende TELEX-skakkampe. Kassereren, Erik Larsson, fremlagde regnskaberne, der viste et godt finansielt grundlag for ICCF. Kvalifikationskommissionsformanden, Horst Rittner, DDR, forelagde visse mindre ændringer ang. reglerne samt tildeling af titel som international korr. mester for vinderen af kvindelige korr. mesterskaber. Videre bekræftedes samtlige titeltildelinger, herunder (foruden ældre af Mogens Christensen, Randers, og Julius Nielsen, Rødovre) Jørn Sloth, Aarhus, og Erik Bang, Løsning, til internationale korr. mestre og videre med halve titler (foruden O. Ekebjerg, Søborg, A. J. Roos, Hillerød, og Arne Henriksen, Tarm) Anders Berggreen, Middelfart, Allan Jensen, Allerød, Henrik Sørensen, Hillerød, og

Ove Søgaard, Kbhvn. Formanden for regelkommissionen, J. Vandorffy, Ungarn, fremlagde de nye regler for VM. Nogle spillede Telexturneringer nævntes: Tals simultankamp mod 8 australske byer i 1974 og kampen Holland-Sverige (4½-6½) i 1975; Polen påtænker at gennemføre en Telexkamp mellem to polske byer og 7 andre lande. - Til stormestre udnævntes J. Boey, Belgien, og K. Richardson, England, henholdsvis nr. 2 og 3/4 i det næsten færdige VM; vinderen J. Estrin, Sovjet, og W. Zagorowski (nr. 1 og 3/4) er i forvejen stormestre. Til internationale korr. mestre udnævntes 25, herunder 4 nordiske. Den nye VM, J. Estrin, Sovjet, tildeltes sin guldmedalje samt et stort sølvfad, hvori skal indgraveres turneringstabellen, når VM er færdigspillet. Sovjet og DDR forelagde et andragende om suspension af Sydafrika som ICCF-medlem (apartheidspolitik); det vedtoges, at Sydafrika udelukkedes fra fremtidig deltagelse i koor. olympiader og fra at tilmelde en ikke-kvalificeret spiller til VM; videre pålagdes det USA at søge oprettet een korr. union i stedet som nu at have en række organisationer for enkeltområder inden for USA. Et andragende fra Israel om at måtte deltage i EU-turneringerne blev afslået af geografiske grunde. Det vedtoges at forhøje årskontingentet pr 100 deltagende koor. spillere i et land pr år fra 12 til 20 SFr. Gennemførelsen af den 4. verdenspokalturnering (start i 1977) overdroges Italien med et delvis nyt cup-system. Den 7. korr. olympiade finale og den 8. olympiades semifinaler skal pr 15. oktober gennemføres pr luftpost og skal af organisatoriske grunde afsluttes i april 1976, så at pladserne 4-6 skal bedømmes, mens nr. 1-3 skal færdigspilles, så at turneringerne muligvis ikke bliver færdige som nævnt. Starttidspunktet mellem OL og det 1. Europamandskabsmesterskabsfinale skal være mindst 9 måneder fjernet fra hinanden. En jubilæumsturnering i Rumænien startes engang i 1976 med 13 spillere. For Østersøturneringen fastsættes, at halve titler opnås således: bræt 1: 60% gevinst, bræt 2: 65%, bræt 3: 70%, bræt 4: 75% og bræt 5: 80% gevinst. Alle valg var genvalg undtagen inden for vicepræsidenterne. Næste præsidiumsmøde er i Bukarest, og næste kongres i Sverige, henholdsvis i 1976 og 1977. - Undertegnede fremlagde det danske ratingsystem i forkortet form på tysk/engelsk til samtlige tilstedeværende kongresdeltagere, ikke som et forslag, men som et forsøg på at finde ud af, om det danske system kan anvendes inden for ICCF, naturligvis med evt. ændringer; dette vil nu blive studeret af de forskellige landes deltagere og vil muligvis blive fremsat som

et forslag til beslutning på et eller andet fremtidigt møde inden for ICCF.

Olympiaderne - finale og semifinaler

I den 7. olympiades *finale* fører Sovjet med 61% gevinst foran Bulgarien 60%, Holland 58%, England 54% og CSSR 53% og endnu 5 andre nationer. - I den 8. olympiades *semifinaler* med tre sektioner fører i 1. *sektion* Sovjet m. 77%, fulgt af Polen og Norge 70%, Jugoslavien 65%, Schweiz 62% og Island 60% og 6 andre nationer. I den 2. *sektion* fører USA med 74%, fulgt af Sverige og Ungarn 73%, Holland 66%, Frankrig og Argentina 56% og 5 andre nationer. - I den 3. *sektion* fører Danmark m. 68%, fulgt af CSSR, DDR og England m. hver 66%, Tyrkiet 61% og Australien 53% og 5 andre nationer. - Siden sidst har Anders Berggreen vundet sit sidste parti mod Italien, mens J. Grotum Nielsen har tabt til CSSR og spillet remis mod Italien. - Vore konkurrenter (se ovf.) rykker uhyggeligt nær op til os, men der skulle være gode chancer for, at vi enten bliver nr. 1 eller 2 og således kommer i finalen. Vort sidste parti (H. W. May mod CSSR) ender formodentlig remis.

EU-holdturneringen I, gruppe 1

Nye resultater og stillinger: 1. Ove Søgaard vandt over Ungarn og har dermed ialt opnået 4 af 6 og har erobret en halv international mestertitel. 2. Hans Rasmussen uændret 2 af 3. 3. Bent Hansen uændret 1½ af 5. 4. V. B. Quist har vundet over Sovjet og har 3½ af 5. 5. Lars Hyldkrog har remiseret mod Sovjet og har 4 af 5. 6. H. Kelstrup uændret 2 af 4, men står til gevinst i de sidste to partier. 7. H. W. May uændret 1 af 3. 8. Mogens Nielsen uændret 3 af 4. 9. W. Paldan uændret 1½ af 3. 10. Ernst Larsen har vundet over Rumænien og har 3½ af 4. 11. A. Klitmøller har tabt til Holland, men vundet over Rumænien og har 4 af 6. 12. Sv. Å. Jensen har tabt til Holland og har 3 af 5. - Samlet score for Danmark 33 af 55, eller 62% gevinst. Pr. 22.9.75 havde Sovjet 71%, Holland 69%, Ungarn 67%, Schweiz 50%, Rumænien 28% og Irland 13% gevinst.

Indbydelse til landskampe

1) mod Finland, start 2.2.1976, 30 spillere fra alle klasser; tilmelding senest 15.12. 1975.

2) mod Polen, start ca. april 1976, ca. 30-40 spillere fra alle klasser; tilmelding senest 2.2. 1976.

3) mod Ungarn, senest engang i løbet af efteråret 1976 startes med ca. 30 spillere; nærmere senere.

Arne Henriksen

Linjebetaling for turneringsindbydelser

Turneringsindbydelser optages mod betaling af 5 kroner + moms pr. linje (for koordinerede turneringer gælder dog, at overskrift + de første 6 linjer er gratis). For en indbydelse i ramme er prisen 8 kroner + moms pr. linje, overskriften medregnes altid. Indbetalingskort udsendes af DSUs kasserer umiddelbart efter, at indbydelsen er bragt i Skakbladet.

Kommende koordinerede

Espergærdeeturneringen 1975

Husk Espergærdeeturneringen på Tibberupskolen nær Espergærde st.! *Spilledage:* 15/11, 16/11, 24/11, 29/11, 30/11, 8/12 og 13/12. Din tilmelding må være fremme senest 3/11 til: *Helge Jensen, Hvilevej 8, 3070 Snekkersten, telefon (03) 22 07 57.*

Kolding Byturnering 1976

Spilledage bliver denne gang 4-5/1, 17-18/1, 31/1 og 1/2 samt 14/2. Der spilles i E-M-1-2-3. klasse. Nærmere i nr. 12.

Nordsjællands Skak Unions EMT 1976

Koord. EMT på Byskolen, Hillerød lørdagene den 10., 17., 24., og 31. januar samt 7., 14., og 21. februar kl. 14 (13). *Klasser og indskud:* E-M-1-2-3, kr. 45-40-30-30-30. Endvidere ikke koord. 4. kl., 25 kr.

Tilmelding med spillerkort senest 12/12 til *Evald Sørensen, Vibevej 11, 4050 Skibby, giro nr. 6 07 19 37, telefon (03) 32 84 29.*

Nordvestsjællandsskakkklubbers koordinerede EMT 1976

Spilles i Vig Forsamlingshus (10 km syd f. Nykøbing S) lørd. d. 3/1, sønd. d. 4/1, lørd. d. 17/1 samt de 4 næste lørdage. *Spilletid* for alle klasser: 13-18. Evt. hængepartier den efterfølgende onsdag kl. 19 på Fårevejle Centralskole. *Klasser og indskud:* M, 1., 2. og 3., kr. 35 (incl. afg.), 4. kl. (ikke koord.) 20 kr.

Indskud og spillerkort må være fremme senest 5/12 hos NVS's kasserer, *J. Fog-Jensen,*

Strandbakken 144, 4400 Kalundborg, giro 6 22 69 49. Yderligere oplysninger hos *N. C. Berg, Steinckesvej 9, 4500 Nykøbing S, telf. (03) 41 09 42.* Turneringsprogram udleveres ved 1. runde.

Andre kommende turneringer

Ballerup juniorbyturnering 1975

Ballerup Skakklub/Tårnet indbyder til juniorbyturnering søndag d. 7/12, 5 runder hurtigtturnering med start kl. 9,30. Aldersgrænse 22 år. *Spillested:* Maglegård, Magleparken 9, Ballerup. *Klasser og indskud:* M-1-2-3, kr. 25-20-15-12. Tilmelding med indskud senest 2/12 til *Leo Arnfast, Lindeengen 7, 2740 Skovlunde, telefon (02) 84 19 41, giro 9 28 42 06.*

Ringstedturneringen 1975

Arrangeres af Skakklubben af 927 og spilles søndag d. 16/11 på Valdemarskolen, Skolegade, Ringsted. 6 runder monrad, ½ time pr. spiller pr. parti. Start 8,45, præmieuddeling ca. 18,00. *Klasser og indskud:* M 35 kr, 1. 30 kr, 2. 25 kr og 3. 20 kr. *Præmier:* 80% af indskud samt æs- præmier og vandrepræmie. Tilmelding og indskud senest 8/11 til *Lasse Appelquist, Valgårdsvvej 3, 4. sal, 2500 Valby.* Oplysning: (01) 46 68 33. Materialer bedes medbragt.

Turneringer i udlandet

Flemming Karlsen, Roskilde oplyser, at mulighederne for deltagelse i engelske turneringer over en week-end er store (endvidere, at han ikke bryder sig om mine vittigheder!). Denne gang kan jeg takket være ham give nærmere inf. om *Swansea (Sydwales), dagene 21-22-23/11.*

Ring, hvis du er interesseret.

Knud Fischer

Koordinerede turneringer

Festugeturneringen, Århus 1975

Festugeturneringen (11-21/9) samlede denne gang 68 deltagere. Resultater:

E-klassen: 1. Vagn Jensen, VRS 5 (Egå Møbelcenters ærespr.), 2. Poul E. Nielsen, Nordre 5, 3. Ove Kroll, Nordre 4.

M-klassen: 1. Finn Thorsen, Randers 5½ (Egå Møbelcenter), 2. R. Toftgård Jensen, Viby 5½.

1. klasse gr. 1: 1. Morten Vibe-Pedersen, Nordre 5½, 2. Morten Andersen, Nordre 5.

1. klasse gr. 2: 1. Karl Eriksen, Munkebo 6 (Festugekomiteen), 2. Bent Overgård, Viby 5½.

2. klasse: 1. Carsten Hansen, Viby 5½ (Festugekomiteen).

3. klasse: 1-4. Keld Thomsen, Skolerne (Festugekomiteen), Max Parylewicz, Nordre, Henrik Thomsen, Viby og Peter Hjort, VRS, alle 5.

Svend Eriksen

Holstebro koordinerede byturnering 1975

Turneringen havde 72 deltagere, og det vakte stor opsigt, at de to 16-årige spillere fra Thisted gik helt til tops i eliteklassen. Og vinderen af mesterklassen var en 17-årig thistedsspiller!

Resultater:

Eliteklassen: 1. John Bisgård, Thisted 5½, 2. Erik Pedersen, Thisted 5, 3. Sam Holm, Holstebro 4, 4. Erling Høiberg, Nordre 4, 5. Børge Nielsen, Sct. Jørgen 4, 6. Sigfred From, Herning Skf. 3½, 7. Poul E. Nielsen, Sct. Jørgen 3½, 8. Alfred Thomsen, Holstebro 3, 9. Thomas Tronhjem, Lemvig 3, 10. Finn Gasseholm, Sct. Jørgen 2½, 11. Knud Kokholm, Sct. Jørgen 2 og 12. Jakob Jakobsen, Holstebro 2.

Mesterklassen (10 delt.): 1. Esben Ejsing, Thisted 5½, 2. Nina Høiberg, Vinderup 5, 3. K. Brandt Lassen, Lemvig 4.

1. klasse (20 delt.): 1. Carsten Buch, Aulum 5½, 2. Ove Andersen, Sct. Jørgen 5, 3. Frode Meldgård, Vinderup 5, 4. Torben Hjorth, Holstebro 4½, 5. K. E. Andersen, Aulum 4½.

2. klasse (20 delt.): 1. Johs. Meldgård, Aulum 5, 2. Michael Ågård, Sct. Jørgen 5, 4. Jørgen Agger, Lemvig 4½, 5. Thomas Jepsen, Sct. Jørgen 4½.

3. klasse (10 delt.): 1. Kim Nørgård, Skive 6, 2. Flemming Staghøj, Holstebro 5½, 3. Leif Stokholm, Lemvig 5.

Herman Dam

Horns Herred-turneringen 1975

Den 3. Horns Herred-turnering, som spillede i Skibby, havde samlet 62 deltagere. Resultater:

Mesterklassen (8 delt.): 1. Dan Andersen, Fr. sund 5½, 2. Klaus Berg, Nyk. S. 4½.

1. klasse (12 delt.): 1. F. Noer Petersen, Bramsnæs 5½, 2. Per Skjoldager Andersen, Horns Herred 5½, 3. Rasmus Pape, Dragsholm 5½.

2. klasse (20 delt.): 1. Finn Larsen, Horns Herred 5½, 2. Th. Hjaltelin, Horns Herred 5½, 3. Thomas Pape, Dragsholm 5, 4. W. Dybdahl, Roskilde 5.

3. klasse (22 delt.): 1. Valdemar Engmann, Fr. sund 5½, 2. Sv. Hugger Jensen, Bramsnæs 5½,

3. Ejvind Axelsen, Horns Herred 5, 4. Evald Sørensen, Horns Herred 5, 5. Bent Nielsen, Horns Herred 5, 6. Steen Jørgensen, Fr.sund 5.

Jørn Busk Sørensen

Skjern Skakklubs EMT 1975

44 deltagere havde i år fundet til Skjern. Resultater:

1. klasse: 1. Arne Christensen, Skjern 6½, 2. Søren Sørensen, Jerne 5½, 3. Finn Larsen, Centrum 5½.

2. klasse (18 delt.): 1. Alfred Lassen, Varde 5½, 2. Niels E. Nielsen, Skjern 5, 3. Ejner Krejbjerg, Skjern 5.

3. klasse (14 delt.): 1. Søren Pedersen, Kibæk 5½, 2. Torben Jensen, Centrum, 3. Flemming Jensen, Holstebro 5.

Knud Mathiasen

Sydjydsk EMT 1975

82 deltagere var i år rykket ind i Vejens gamle bibliotek, vor turneringen fandt sted i august-september. Præmietagere blev:

E-klassen (8 delt.): 1. J. O. Fries Nielsen, Esbjerg 5, 2. John Rødgård, Esbjerg 4½, 3. Peder Madsen, Evans 4½.

M-klassen (14 delt.): 1. Peter Mikkelsen, Kolding 5½, 2. Ingolf Nikolaisen, Vojens 5½, 3. Lars Wilton, Esbjerg 4, 4. Jørgen Lynggård, Vamdrup 4.

1. klasse (20 delt.): 1. Ebbe Outzen, Vejen 5½, 2. Knud Vilhelmsen, Vejen 5½, 3. Jan Kåes Pedersen, Rødding 4½, 4. Peder Christensen, Jerne 4½, 5. Knud Fischer, Vejen 4½.

2. klasse (28 delt.): 1. Erling Lynggård, Vamdrup 6, 2. Hans Hansen, Fredericia 5½, 3. Fred Pasler, Vejen 5½, 4. Knud Kjeldsen, Holsted 4½, 5. Søren Kyhl, Evans 4½, 6. John Christoffersen, Sædding 4½, 7. Viggo Thomsen, Holsted 4½, 8. H. Bonde Knudsen, Brørup 4½.

3. klasse (12 delt.): 1. Svend Damgård, Evans 5½, 2. Niels E. Nielsen, Esbjerg 5½, 3. John Hviid, Sædding 5, 4. P. Vinter Olesen, Ribe 5.

-kf

Andre turneringer

Centrums 4. internationale hurtigskakturnering

Turneringen havde i år rekorddeltagelse med 108, heraf hele 57 tyskere. I M-gruppen var der 72, heraf 45 tyskere, men alligevel kunne Poul G. Jensen, Varde gentage sejren fra 1973. I basisgruppen dominerede tyskerne (12 af 36) og besatte de 7 første pladser. Heller ikke denne gang kom turneringskomiteen i arbejde. Resultater:

M-gruppen: 1. Poul G. Jensen, Varde 7½, 2. ▶

- Gudat, Tyskland (BRD) 7½, 3. John Rødgård, Esbjerg 7, 4. Steen, BRD 7, 5. Jens Ole Nielsen, Ølgod 6.

Useedede: 1. Stelling, BRD 7, 2. Teichmann, BRD 6, 3. Claudi Andresen, Varde 6.

1. klasse: 1. Kröger, BRD 5½, 2. Friedrichsen, BRD 4½, og *juniorer:* J. O. Fries Nielsen, Esbj. 6½. *Uden for hold:* 1. Österkorn, BRD ½.

Holdturneringen: 1. Delmenhorst I, BRD 19½, 2. Esbjerg Skf. I 19½.

Basisgruppen: 1. Weinrich, BRD 8½, Heyken, BRD 7½, 3. Granz, BRD 7.

3. klasse: 1. Niels E. Nielsen, Esbj. 5½, 2. Poul E. Pedersen, Haderslev 4½, og *juniorer:* 1. Tom Pedersen, Haderslev 5½. *Uden for hold:* 1. Erling Lynggård, Vamdrup 5.

Holdturneringen: 1. Hamburg Sk. II 23.

Finn Larsen

Dameturneringen 1975

Årets dameturnering afholdtes den 13-14/9 med deltagelse af kun 10 damer, kvindeåret taget i betragtning var det uheldigt, at ikke flere mødte op. Desværre døde en af turneringens trofaste deltagere, Nan Petersen få dage forinden.

Hun havde deltaget hvert år og glædede sig meget til den turnering - som til de andre turneringer, hun deltog i - og var en livfuld og elskelig dame, som vi alle holdt meget af.

Turneringen vandtes af den unge lovende Else Thygesen fra AS 04 med 6½, skarpt forfulgt af et andet af vore talenter, Pamela Hansen, Espergærde 6. Nr. 3 blev Agnete Coulthard, Valby Skk. 4½.

Turneringen forløb som sædvanlig problemfrit og i god stemning. Der var skænket mange fine præmier, som modtoges med glæde og tak.

Merete Haahr

DANMARK RUNDT

Fortsat fra side 282

Vi taler såmænd om Albert Neess, kaldet »kaptajnen« mellem de indviede, manden der startede Skakhuset og drev det op til at blive måske verdens største forretning i sin art. Alle skylder vi ham tak. Han forsynede os i mere end 25 år med skakbrikker, brætter, noteringslister, lommeskakspil, demonstrationsbrætter, skakblade, skakbøger og alt det, der hører faget til.

Nu er han emeritus, og den gode skåning Stellan har taget roret.

Men d. 13., da han fylder 75, vil mange sende ham en venlig tanke, og de, der kan, vil strømme ned i Skakhuset, hvor der er åbent hus og reception samt små fødselsdags -akelejer.

Jens

Bent Larsen i Esbjerg og Ribe

Bent Larsen spiller i Esbjerg urmatch den 11. november og simultan (m. foredrag) den 12. november. I Ribe spiller Bent Larsen Simultan den 13. november (også med foredrag).

Nærmere oplysninger ved hhv. Finn Larsen (05) 13 65 71 og Ole Balslev (05) 42 04 45.

-ob.

Vilhelm Hansen, Nakskov, død

Nakskov Skakforening har den 21-9-75 mistet et medlem, Vilhelm Hansen. Han døde i en alder af 73 år. Vilhelm var meget kendt indenfor problemverdenen. Han har selv lavet mange og løst mange opgaver i de 50 år, han har spillet skak.

Han har altid været ene og aldrig stillet større materielle fordringer. Når man besøgte Vilhelm på hans værelse sad han altid med en opgave på brættet.

I klubben satte vi megen pris på hans altid noble måde at være på. Hans store evner også på andre områder end skakken vil vi altid huske, bl.a. hans evne til at gøre unge spillere interesseret i spillet. Han kunne i timevis vise og forklare de forskellige problemer, som man kunne komme ud for i skakverdenen.

Jeg vil her i det blad som han altid har sat stor pris på slutte med ordene:

Æret være Vilhelm Hansens minde.

Erik Pedersen

Fru Ida Gjørup død

Fru Ida Marie Gjørup, Ålborg er død efter nogen tids sygdom ca. 1½ måned efter, at hun fyldte 80 år.

Ida Gjørup var kendt af skakspillere over det ganske land. Sammen med sin mand Hartvig Gjørup, der døde for nogle år siden, var hun gennem en lille menneskealder trofast deltager i Dansk Skak Unions påsketurneringer og fik derigennem såvel som i det daglige skakliv hjemme i Nordjylland utroligt mange skakvenner. Deres trofasthed mod turneringen var så stor, at selv da de påskedag 1965 fejrede guldbryllup, spillede de deres turneringsparti i Ålborg-hallen, inden de tog fat på dagens øvrige festligheder. Dette turde være enestående i skakverdenen.

I de senere år førte fru Gjørup en mere til-

bagetrukket tilværelse som aktiv spiller. Kræfterne slog ikke rigtig til. Men interessen for spillet var stadig levende, og hun var en ivrig tilskuer til næsten alle skakarrangementer. Så sent som sidste år rejste hun alene til Nice og overværede olympiaden der. Hendes store bekymring var, at hun ikke kunne komme til påsketurnering i Odense i år og ej heller til Nordisk turnering i Sandefjord. Da havde sygdommen allerede fået for godt tag i hende.

Som mangeårigt trofast medlem af Ålborg Skakforening blev fru Gjørup udnævnt til æresmedlem af foreningen ved dens 80 års jubilæum i 1969. Året efter blev hun af en enig hovedbestyrelse efter indstilling fra 7. hovedkreds tildelt Dansk Skak Unions hæderstegn ved delegeretmødet i påsken i Flensborg. Sjældent er en tilde-ling af dette hædersbevis blevet mødt med større bifald.

Fru Ida Marie Gjørup vil blive savnet i de kredse, hvor hun var vant til at færdes.

Æret være hendes minde.

Karl Sønderstrup

Rettelse

Jens Schouenborg, Holbæk gør opmærksom på, at der i diagrammet på side 234 i nr. 9 (parti 5757, Karpov-Hort) mangler hvide bønder på f2 og g2.

Vi beklager fejlen.

■ Vejlbj-Risskov Skakklub kvalificerede sig til kvartfinalen i europaturneringen for klubhold ved at vinde så sikkert som 7½-4½ over det engelske mesterhold fra Cambridge university.

■ Ved EF-turneringen i Ostende opnåede Danmark en smuk 2. plads. Slutstilling: 1. Holland 24, 2. Danmark 21½, 3. Storbritannien 21½ (færre matchpoints), 4. Italien 17 osv.

■ I stormesterturneringen i Manila blev Bent Larsen nr. 2 efter Ljubojevic.

Nyt fra FIDE

På et møde i centralkomiteén i september har FIDE bestemt, at skakolympiaden 1976 skal spilles i Haifa i Israel. Det er meningen at spille 13 runder efter schweizersystemet.

Interzoneturneringerne skal spilles på Philip-pinerne (juni-juli) og i Biel, Schweiz (juli-august).

Blandt de nuydnævnte stormestre var der to fra Norden: Sigurjonsson, Island og Weste-rinen, Finland.

Der blev optaget 6 nye medlemmer, bl.a. Kina og verdensorganisationen har nu 94 skakforbund som medlemmer.

SKAKBLADET - ISSN 0037 - 6043 - udgivet af Dansk Skak Union, udkommer hver måned. Abonnement kan tegnes på Skakbladets ekspedition. Abonnementspris pr. år: kr. 54,- (inkl. moms og forsendelse).

Færøerne, Norge, Sverige, Finland, Island: kr. 54,- pr. år (inkl. forsendelse). Øvrige udland: kr. 60,- årligt (inkl. forsendelse).

Dansk Skak Unions forretningsudvalg:

Formand: O. Schøller Larsen, Byvej 254, 2650 Hvidovre. Tlf. (01) 78 81 28.

Kasserer: R. Falborg, Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13-18).

Sekretær: Bjørn Laursen, Hybenvej 21, 8763 Rask Mølle. Tlf. (05) 67 87 80.

Juniorleder: Ole Balslev, Overdammen 12, 6760 Ribe. Tlf. (05) 42 04 45.

Presse og propaganda: Svend Novrup, Forhåbningsholms allé 33, 3, 1904 København V. Tlf. (01) 22 23 93.

Chef k-skakafdelingen:

Knud Fischer, Akacievej 1, 6600 Vejen. Tlf. (05) 36 20 20.

Dansk Skak Unions ratingkomité:

Alle henvendelser til: Lasse Appelquist, Valgårdsvej 3, 2500 Valby. Tlf. (01) 46 68 33.

Dansk Skak Unions skaknævn:

Alle henvendelser til: Jørgen Åskov, Dybbølvej 22, 7100 Vejle. Tlf. (05) 82 86 43.

Dansk Skak Unions spilleudvalg:

Formand: Kaj Blom, Grenhusene 48, 2650 Hvidovre. Tlf. (01) 78 82 69.

Redaktion:

Ledende redaktør: Hans Rasmussen, Byleddet 9, 8220 Brabrand. Tlf. (06) 26 06 27.

Skakbladets ekspedition: Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13-18). Giro 6 02 08 01.

Trykt i Special-Trykkeriet, Viborg A/S ved Jørgen W. Jensen.

SKAKLITTERATUR

Schach-Informator, bind 18. 312 sider, 673 partier, mange partislutninger, turneringstabeller m.m.	68,00
Schach-Informator, bind 19, 284 sider, 634 partier, 90 partislutninger	68,00
Matanovic: Encyklopædia of chess openings, bind 1. Indeholder åbninger med 1. e4-e6 og 1. e4-e5. 350 sider	Indb. 115,00 - Hft. 95,00
Matanovic: Encyklopædia of chess openings, bind 2. Indeholder åbninger med 1. e4-Sc6, 1. e4-Sf6, 1. e4-d6 og 1. e4-c5. 400 sider	Indb. 120,00 - Hft. 100,00
Kristensen/Nielsen: Alt om skak. 468 sider. Før 126,00 - Nu	46,00
Keene/Botterill: The modern defence. 1. e4-g6. 168 sider, indb.	72,50
Keene/Botterill: The Pirc defence. Udførlig teori + ca. 30 partieksempler, 2. oplag, 259 sider, indb.	78,00
Levy: The Sicilian Dragon. 202 sider, indb.	72,50
Hartston: The Grünfeld Defence. 192 sider, indb.	60,00
Hartston: The Benoni. 127 sider, indb.	51,50
Barden/Hartston/Keene: The King's Indian Defence. 334 sider, indb.	91,00
Benkö: The Benkö Gambit. 143 sider, indb.	60,00
Eales/Williams: Alekhine's Defence. 140 sider, indb.	60,00
Harding/Botterill/Kottnauer: The Sicilian Sozin. 192 sider, indb.	72,50
Harding/Markland: The Sicilian Richter-Rauzer. 146 sider, indb.	72,50
Wade/Harding: The Marshall Attack. 256 sider, indb.	71,75
Averbakh/Maizelis: Pawn Endings. 318 sider, indb.	91,00
Keres: Practical Chess Endings. 262 sider, indb.	60,00
Keene/Raines/Crombleholme: The European Team Championship, Bath 1973. Europa-holdkamp mellem Sovjetunionen, Jugoslavien, Ungarn, Polen, Vesttyskland, England, Rumænien og Schweiz. 224 partier, 199 sider, indb.	72,50
Cafferty: Spassky's 100 best Games. 256 sider, indb.	64,50
Gligoric/Wade: The World Chess Championship. Samtlige VM-matcher i perioden 1948-1969, ialt 254 partier, 191 sider, indb.	72,50
Brady: Bobby Fischer. Fischers karriere og levnedbeskrivelse, 90 partier, turneringstabeller m.m., 435 sider, indb.	91,00
Kotov: Alexander Alekhine. 75 partier m.m., 218 sider, indb.	72,50
Hooper/Brandreth: The unknown Capablanca. 208 partier m.m., 201 sider, indb.	72,50
Keene/Levy: Chess Olympiad Skopje 1972. 144 udvalgte partier hold- og individuelle resultater, mange billeder m.m., 240 sider, indb.	72,50
Keene/Levy: Chess Olympiad Nice 1974. 121 udvalgte partier, hold- og individuelle resultater m.m. 200 sider, indb.	72,50
Horowitz: From Morphy to Fischer. Masser af partier af de forskellige verdensmestre og VM-aspiranter, 291 sider, indb.	72,50
Kazic: International Championship Chess. En komplet beretning over samtlige FIDE-arrangementer fra starten i 1924 til 1973, fortegnelse over alle stormestre og internationale mestre i såvel nær- som korrespondanceskak samt over samtlige lande, der er tilsluttet FIDE, mange partier m.m., 360 sider, indb.	91,00
Byrne/Nei: Both Sides of the Chessboard. Matcherne Fischer-Taimanov, Fischer-Larsen, Fischer-Petrosian og Fischer-Spassky, ialt 41 partier, udførligt kommenteret, 211 sider, indb.	72,50
Smit: Het Göring-gambit. 112 sider	61,00
Spence: The Chess Career of Rudolph Spielmann, bind 1, 90 partier	36,75
Spence: The Chess Career of Rudolph Spielmann, bind 2, 81 partier	33,00
Spence: The Chess Career of Rudolph Spielmann, bind 3, 86 partier	37,00
Skakbladepakke	
10 forskellige skakblade fra hele verden, nyere og ældre mellem hinanden. Masser af interessant læsning, partier, opgaver m.m.	20,00
Indbinding af Skakblade	
1 årgang kr. 45,00 - 2 årgange i samme bind kr. 49,00. Sædvanlig smuk indbinding.	
Alle priser er incl. 15% moms. Efter 30/9 fratrækkes 5%.	

AXEL NIELSENS SKAKFORLAG

Klostervej 23, 5000 Odense - Telf. (09) 12 52 50
 Dansk postgiro 600 96 38 - Svensk postgiro 54 70 03-4 - Norsk postgiro 99324

2610 RØDovre
 NØRREVEJ 28
 203 HR P SKJEL JACOBSEN